

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

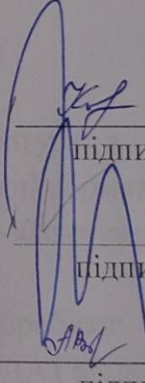
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи
за спеціальністю 071 – «Облік і оподаткування»

на тему: «Облік адміністративних витрат підприємства та шляхи
їх оптимізації»

Виконав: студент 4 курсу, групи ОП-20

Кравченко П.С.

підпис

Керівник

д.е.н., професор Іщенко М.І.

підпис

Нормоконтролер

к.е.н., доцент Адамівська В.С.

підпис

Завідувача кафедри

к.е.н., доцент Адамівська В.С.

підпис

Кривий Ріг – 2024 р.

Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування
Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри ООПУА
к.е.н., доцент Адамовська В.С.

« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну (бакалаврську) роботу здобувачу вищої освіти

КРАВЧЕНКО Поліні Сергіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Облік адміністративних витрат підприємства та шляхи їх оптимізації»

керівник роботи: Іщенко М.І, д.е.н., професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом по КНУ від «22» лютого 2024 року № 172с

2. Строк подання студентом роботи: «07» червня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукова та періодична література з обліку адміністративних витрат підприємства та шляхів їх оптимізації, відповідні нормативно-правові акти, офіційний сайт ПРАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат».

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити:

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

2. АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ПРАТ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГЗК».

5. Перелік графічного матеріалу:

---

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Іщенко М.І., д.е.н., професор		
Розділ 2	Іщенко М.І., д.е.н., професор		

7. Календарний план:

№ з/п	Етапи роботи	Термін виконання	Позначка про виконання
1	Співбесіда зі здобувачем вищої освіти за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	22.02.2024	Виконано
2	Збір матеріалів до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи	23.02 - 10.05.2024	Виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної (магістерської) роботи	15.04 - 25.04.2024	Виконано
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та подання його керівнику	26.04 - 24 10.05.2024	Виконано
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та подання його керівнику	12.05 - 24.05.2023	Виконано
6	Підготовка вступної частини	01.06.2024	Виконано
7	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	02.06.- 10.06.2024	Виконано
8	Отримання відгуку керівника	11.06.2024	Виконано
9	Попередній захист роботи	07.06.2024	Виконано
10	Захист роботи в ЕК		

Дата видачі завдання «22» лютого 2024 р.

Студент _____ Кравченко П.С.

Керівник роботи _____ Іщенко М.І., д.е.н., професор

ЗМІСТ

	Стор.
ЗАВДАННЯ НА РОБОТУ	2
РЕФЕРАТ	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	6
ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ	9
1.1 Критичний аналіз підходів до визначення адміністративних витрат	9
1.2 Критерії визнання та оцінювання адміністративних витрат згідно нормативно-правових документів, що регламентують порядок їх обліку та питань оподаткування	21
2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ПРАТ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГЗК»	29
2.1 Аналіз діяльності та облікової політики ПРАТ «Центральний ГЗК»	29
2.2 Бухгалтерський облік адміністративних витрат на ПРАТ «Центральний ГЗК»	43
2.3 Проблемні аспекти обліку та оптимізації адміністративних витрат та можливі шляхи їх вирішення	63
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТКИ	79

Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ

на кваліфікаційну (бакалаврську) роботу на тему: «Облік адміністративних витрат підприємства та шляхи їх оптимізації»

ВР: 72 стор., 21 рисунок, 16 таблиць, 61 використане джерело, 9 додатків

Мета роботи – дослідження особливостей обліку адміністративних витрат підприємства з позиції формування уявлення про вплив цих витрат на ефективність функціонування підприємства.

Об'єкт дослідження – дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності стосовно адміністративних витрат ПРАТ «Центральний ГЗК».

Предметом роботи є процес організації обліку адміністративних витрат підприємства.

Методи дослідження: аналіз, узагальнення, порівняння, систематизація, статистичні та математичні методи обробки інформації.

Результати: охарактеризовано економічну сутність і склад адміністративних витрат підприємства; проведено огляд основних нормативно-законодавчих документів, що регламентують порядок обліку і оподаткування адміністративних витрат; надано характеристику підприємства, яке виступає об'єктом дослідження, проаналізовано основні показники його діяльності та облікову політику; охарактеризовано бухгалтерський облік адміністративних витрат на досліджуваному підприємстві; визначено проблемні обліку та оптимізації адміністративних витрат та можливі шляхи їх вирішення.

**ОБЛІК, АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ, ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ,
НАКЛАДНІ ВИТРАТИ, ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА, ДОКУМЕНТУВАННЯ,
СИНТЕТИЧНИЙ ТА АНАЛІТИЧНИЙ ОБЛІК**

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

1. АВ – адміністративні витрати;
2. ГЗК – гірничо-збагачувальний комбінат;
3. див. – дивіться;
4. дод. – додаток;
5. ЗУ – Закон України;
6. КМУ – Кабінет міністрів України;
7. МСБО – Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку;
8. МСФЗ – Міжнародний стандарт фінансової звітності;
9. од. – одиниці;
10. п. – пункт;
11. ПКУ – Податковий Кодекс України;
12. п. п. – підпункт;
13. НП(С)БО – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку
14. р. – рік;
15. рах. – рахунок;
16. рис. – рисунок;
17. рр. – роки;
18. с. – сторінка;
19. ст. – стаття;
20. табл. – таблиця;
21. тис. – тисяча;

ВСТУП

Актуальність теми обліку адміністративних витрат підприємства обумовлена значною роллю цих витрат у забезпеченні ефективного функціонування будь-якого бізнесу. У сучасних умовах жорсткої конкуренції та швидких змін на ринку, підприємства змушені ретельно контролювати всі свої витрати, включаючи адміністративні, щоб залишатися конкурентоспроможними та фінансово стійкими. Адміністративні витрати включають у себе витрати на управлінський персонал, оренду офісів, оплату комунальних послуг, придбання канцелярських товарів, витрати на телефонний зв'язок, поштові витрати та інші витрати, пов'язані з управлінням підприємством.

Правильний облік адміністративних витрат дозволяє підприємству не тільки мати чітке уявлення про структуру та розмір цих витрат, але й виявляти можливості для їх оптимізації. В умовах обмеженості фінансових ресурсів оптимізація адміністративних витрат є важливою складовою загальної стратегії управління витратами підприємства. Ефективний облік таких витрат сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності, що є важливим для інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Крім того, облік адміністративних витрат є необхідним елементом внутрішнього контролю, що дозволяє уникати зловживань та нецільового використання ресурсів. В умовах глобалізації та інтеграції світових економік підприємства змушені дотримуватися міжнародних стандартів фінансової звітності, які передбачають чіткий та прозорий облік усіх витрат, включаючи адміністративні. Це підвищує довіру з боку міжнародних партнерів та інвесторів, що є важливим для розвитку бізнесу та залучення інвестицій.

Таким чином, облік адміністративних витрат є важливим елементом системи управління витратами підприємства, що забезпечує прозорість фінансової звітності, підвищує ефективність використання ресурсів, сприяє оптимізації витрат та підвищує довіру з боку зацікавлених сторін. Враховуючи

значну роль адміністративних витрат у загальній структурі витрат підприємства, питання їх обліку є надзвичайно актуальним та вимагає постійної уваги з боку керівництва підприємства та фахівців з обліку.

Метою даної роботи є дослідження особливостей обліку адміністративних витрат підприємства з позиції формування уявлення про вплив цих витрат на ефективність функціонування підприємства.

Об'єкт дослідження – процес обліку адміністративних витрат ПрАТ «Центральний ГЗК».

Предметом роботи є процес організації обліку АВ.

Сформульована мета передбачає вирішення наступних завдань:

- охарактеризувати економічну сутність і склад АВ;
- систематизувати нормативно-правові документи, що унормовують порядок обліку і оподаткування АВ;
- охарактеризувати ПрАТ «Центральний ГЗК», його основні економічні показники й облікову політику;
- охарактеризувати бухгалтерський облік АВ на ПрАТ «Центральний ГЗК»;
- визначити проблемні обліку та оптимізації АВ та сформулювати напрями їх вирішення.

Основою теоретичного аналізу є вивчення класичних та сучасних теорій управління витратами, які розроблені в рамках економічної теорії та теорії бухгалтерського обліку такими вченими Ф. Бутинець, П. Іванюта, М. Іщенко, В. Сопко, П. Сук, Л. Сук й іншими.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

1.1 Критичний аналіз підходів до визначення адміністративних витрат

Адміністративні витрати є ключовим елементом будь-якої організації, незалежно від її розміру чи типу. Вони охоплюють витрати, пов'язані з управлінням, загальним функціонуванням та координацією діяльності організації. Їх важливість полягає в забезпеченні ефективного функціонування організаційних процесів, підтриманні стабільності та сприянні досягненню стратегічних цілей [1].

Адміністративні витрати являють собою витрати, пов'язані з управлінням і координацією діяльності підприємства. Ці витрати включають заробітну плату керівників, адміністративного персоналу та інших співробітників, які не беруть безпосередньої участі у виробництві товарів чи наданні послуг. Вони також охоплюють витрати на оренду офісних приміщень, комунальні послуги, офісне обладнання та матеріали, що використовуються для підтримки загальної діяльності організації [2].

З економічної точки зору, адміністративні витрати розглядаються як непрямі витрати, які не можуть бути безпосередньо пов'язані з виробничим процесом, але є необхідними для забезпечення нормального функціонування підприємства. Ці витрати сприяють підтримці стабільності та ефективності управлінських процесів, що, у свою чергу, впливає на загальну продуктивність організації [3; 4].

З фінансової точки зору, адміністративні витрати є складовою операційних витрат підприємства, що включаються до загального бюджету організації. Вони враховуються при розробці фінансових планів і прогнозів, а також при оцінці фінансової стійкості підприємства. Управління цими витратами є ключовим аспектом фінансового менеджменту, що допомагає оптимізувати витрати та забезпечувати раціональне використання ресурсів [5].

З бухгалтерської точки зору, адміністративні витрати класифікуються як періодичні витрати, що відображаються у фінансових звітах за відповідний період. Вони враховуються при складанні звіту про прибутки та збитки, що дозволяє визначити чистий прибуток підприємства після вирахування всіх витрат. Також ці витрати підлягають аналізу з метою контролю та зниження надмірних витрат [6].

З точки зору менеджменту, адміністративні витрати пов'язані з підтримкою управлінських функцій, таких як планування, організація, мотивація та контроль. Вони забезпечують ресурсами адміністративний персонал, що здійснює координацію та контроль за виконанням стратегічних і тактичних планів підприємства. Зменшення адміністративних витрат часто розглядається як спосіб підвищення ефективності організації [7 – 9].

З точки зору управління персоналом, адміністративні витрати включають витрати на навчання та розвиток співробітників, що не беруть участі у виробничому процесі. Це також охоплює витрати на підбір персоналу, утримання робочих місць та забезпечення комфортних умов праці для адміністративних працівників. Ефективне управління цими витратами сприяє підвищенню продуктивності та задоволеності персоналу [11].

З точки зору інформаційних технологій, адміністративні витрати можуть включати витрати на програмне забезпечення, апаратне забезпечення та інші технологічні засоби, що використовуються для підтримки управлінських процесів. Це також охоплює витрати на захист інформації, обслуговування комп'ютерної мережі та інші аспекти, пов'язані з інформаційною підтримкою діяльності підприємства [12].

З точки зору маркетингу, адміністративні витрати можуть включати витрати на дослідження ринку, розробку стратегій просування та комунікаційні витрати, пов'язані з підтримкою іміджу компанії. Хоча ці витрати не беруть безпосередньої участі у виробництві, вони є важливими для створення та підтримки конкурентних переваг на ринку [13 – 16].

З точки зору правового регулювання, адміністративні витрати можуть включати витрати на юридичні послуги, забезпечення відповідності нормативним вимогам та інші витрати, пов'язані з правовим забезпеченням діяльності підприємства. Ці витрати сприяють мінімізації ризиків та забезпеченню правової захищеності організації [17].

З точки зору стратегічного управління, адміністративні витрати розглядаються як інвестиції в управлінські ресурси, що забезпечують довгострокову стабільність та розвиток підприємства. Вони включають витрати на стратегічне планування, аналіз ринкових тенденцій та розробку довгострокових цілей, що є важливими для досягнення конкурентоспроможності та стійкого розвитку підприємства [18].

Таким чином, адміністративні витрати є багатограним аспектом управління підприємством, що включає різні види витрат, пов'язаних з підтримкою та координацією діяльності організації. Вони є невід'ємною частиною загальних витрат підприємства і мають вирішальне значення для забезпечення ефективності, стабільності та конкурентоспроможності на ринку.

Адміністративні витрати є ключовою складовою загальних витрат організації, які безпосередньо впливають на її фінансову стабільність та ефективність управління. На ці витрати впливає низка чинників, що визначають розмір та структуру адміністративних витрат, а також їх динаміку. По-перше, одним з основних чинників є організаційна структура підприємства. Чим складніша ієрархія, тим більший обсяг адміністративних витрат. Це пов'язано з потребою в більшій кількості управлінського персоналу, який здійснює координацію та контроль на різних рівнях. Крім того, великі підприємства часто мають розвинені підрозділи з власними адміністративними функціями, що додатково збільшує витрати. По-друге, технологічний рівень організації значною мірою визначає адміністративні витрати. Використання сучасних інформаційних технологій може суттєво зменшити ці витрати за рахунок автоматизації багатьох процесів, що зменшує потребу у великій кількості управлінців та допоміжного персоналу. Проте, впровадження таких технологій

вимагає початкових інвестицій, що може тимчасово підвищити витрати. По-третє, на адміністративні витрати впливають зовнішні економічні умови. У періоди економічного підйому підприємства мають більше фінансових ресурсів, що дозволяє їм збільшувати адміністративні витрати для підтримки та розвитку. В умовах економічного спаду компанії змушені скорочувати витрати, що включає і адміністративні. По-четверте, правове середовище також відіграє важливу роль. Регуляторні вимоги, що накладаються на підприємства, можуть збільшувати адміністративні витрати через необхідність дотримання додаткових стандартів та звітності. Це особливо актуально для міжнародних компаній, які повинні відповідати законодавству різних країн. По-п'яте, культурні та соціальні чинники мають вплив на адміністративні витрати через вимоги до умов праці, соціальних гарантій та корпоративної культури. У країнах з високими соціальними стандартами підприємства змушені витратити більше на забезпечення належних умов для працівників, що збільшує адміністративні витрати [19].

Отже, адміністративні витрати формуються під впливом багатьох взаємопов'язаних чинників, які визначають їх обсяг та структуру. Розуміння цих чинників є ключовим для ефективного управління витратами та забезпечення фінансової стабільності підприємства (рис. 1.1).

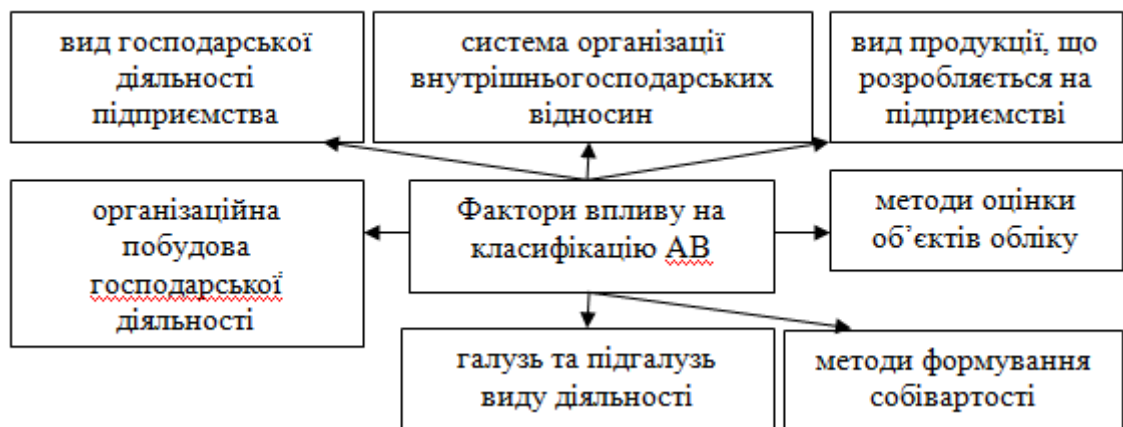

Рисунок 1.1 – Чинники, що здійснюють вплив на АВ [36, с. 40]

Місце адміністративних витрат у системі витрат підприємства можна розглядати через їхній вплив на загальну структуру витрат та їхній

взаємозв'язок з іншими видами витрат. У порівнянні з виробничими витратами, які безпосередньо пов'язані з виготовленням продукції або наданням послуг, адміністративні витрати мають більш постійний характер і зазвичай не змінюються прямо пропорційно до змін в обсягах виробництва. Це робить їх відносно стабільною складовою витрат підприємства, що може бути як перевагою, так і недоліком. Стабільність адміністративних витрат дозволяє підприємству краще прогнозувати свої витрати в короткостроковій перспективі, але в той же час високий рівень цих витрат може створювати додатковий фінансовий тиск в умовах економічної нестабільності або зниження доходів [20] (рис. 1.2).

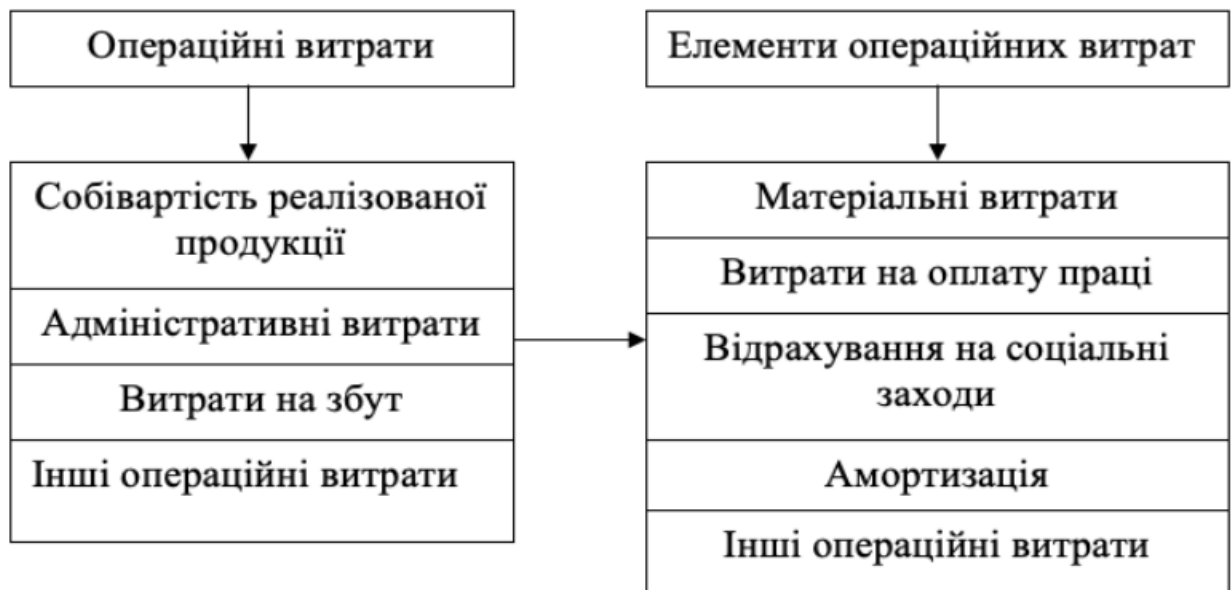

Рисунок 1.2 – Місце АВ в системі витрат [36]

Класифікація АВ може здійснюватися за різними ознаками (рис. 1.3).

За економічним змістом, адміністративні витрати поділяються на витрати на оплату праці адміністративного персоналу, витрати на оренду офісних приміщень, витрати на комунальні послуги, витрати на амортизацію офісного обладнання, а також витрати на канцелярські товари і послуги зв'язку. До них також можуть належати витрати на навчання та підвищення кваліфікації персоналу, витрати на консультаційні послуги та юридичний супровід, витрати на рекламні заходи, якщо вони спрямовані на підвищення іміджу компанії [21].

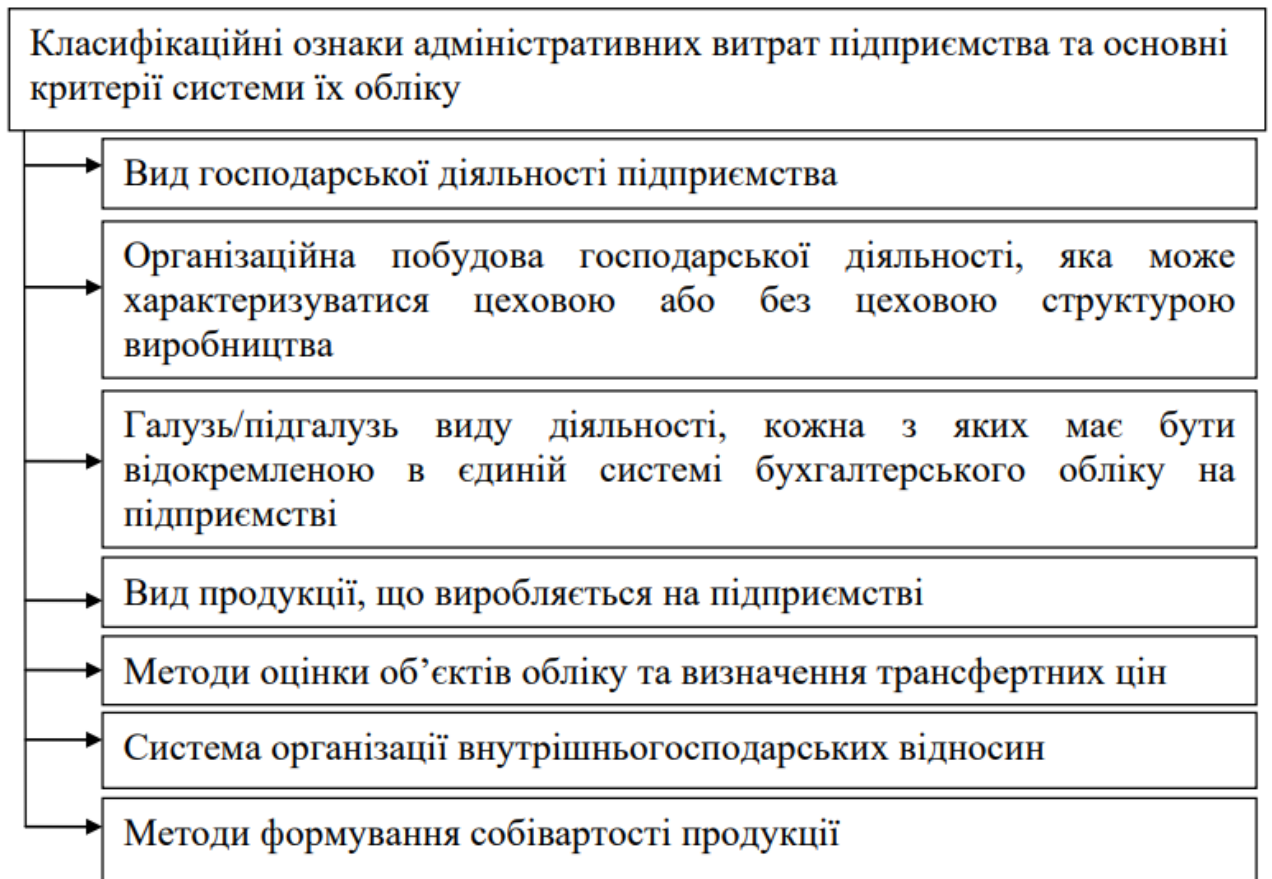

Рисунок 1.3 – Ознаки класифікації АВ [53]

З точки зору функціонального призначення, адміністративні витрати можуть включати витрати на управління, планування, облік і контроль, фінансову діяльність, управління персоналом, а також забезпечення інформаційно-комунікаційної діяльності. Ці витрати спрямовані на забезпечення ефективної роботи організації в цілому [22].

За ступенем змінності адміністративні витрати можна розділити на постійні і змінні. Постійні витрати залишаються незмінними незалежно від обсягу діяльності організації, наприклад, орендна плата за офіс або зарплата керівного персоналу. Змінні витрати змінюються залежно від обсягів діяльності, наприклад, витрати на канцелярські товари або витрати на зв'язок [23 - 27] (рис. 1.4).

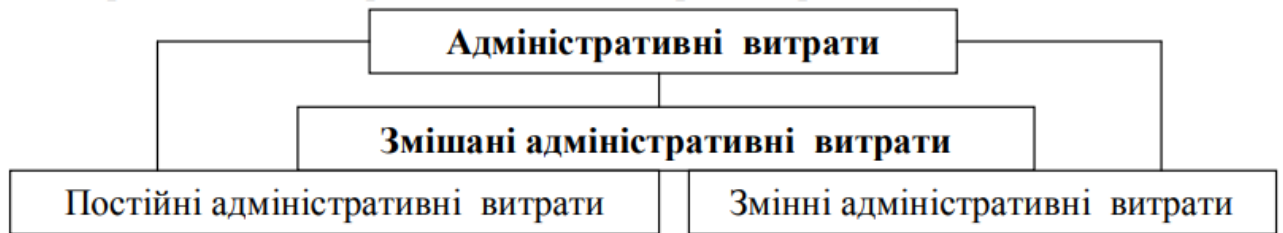

Рисунок 1.4 – Класифікація АВ згідно обсягів виробництва [28; 53]

В залежності від впливу на фінансові результати, адміністративні витрати можуть бути прямими та непрямими. Прямі витрати безпосередньо пов'язані з конкретною діяльністю або проектом, наприклад, витрати на бухгалтерський облік певного підрозділу. Непрямі витрати пов'язані з загальною діяльністю організації і розподіляються на всі підрозділи, наприклад, витрати на утримання офісу [29] (рис. 1.5).

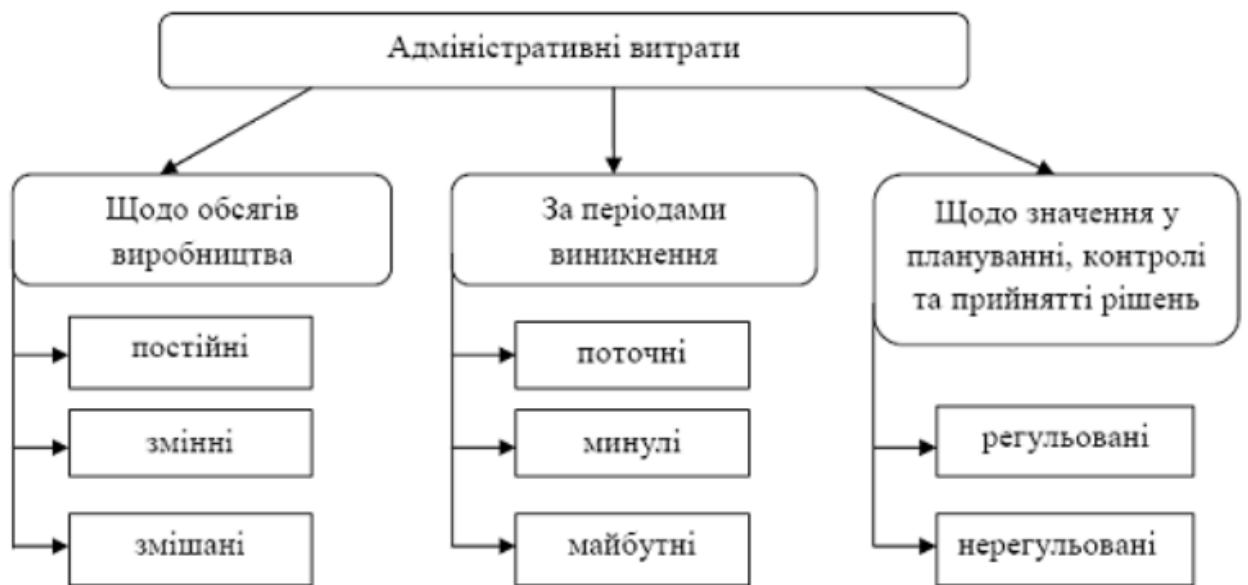

Рисунок 1.5 – Класифікація АВ [29; 53]

За способом включення у собівартість продукції адміністративні витрати можуть бути основними або накладними. Основні витрати включаються в собівартість безпосередньо, тоді як накладні витрати розподіляються на одиницю продукції або послуги через систему обліку [30].

Класифікація АВ також здійснюється залежно від періодів їх виникнення. Це може включати витрати, пов'язані з плануванням та організацією діяльності,

які виникають до початку виробництва або надання послуг. Також важливим є розрізнення витрат, що виникають під час операційної діяльності, тобто під час самого процесу виробництва або надання послуг. Додатково, можуть існувати адміністративні витрати, що виникають після завершення операційної діяльності, такі як витрати на управління та адміністрування. Кожен з цих періодів має свої характеристики та вимоги до фінансового обліку і аналізу [31] (рис. 1.6).

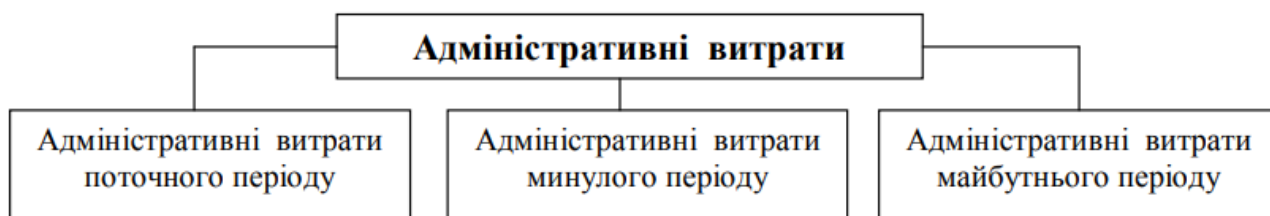

Рисунок 1.6 – Класифікація АВ згідно періодів виникнення [53]

Регульовані адміністративні витрати визначаються і контролюються законодавством чи державними органами. Ці витрати пов'язані з обов'язковими витратами на додержання правил, нормативів та стандартів, встановлених урядом або регулюючим органом. Наприклад, це може включати оподаткування, обов'язкові страхові внески, ліцензійні плати та інші платежі, обумовлені законодавством. Регульовані витрати також можуть включати витрати на виконання обов'язкових стандартів щодо безпеки, якості продукції чи послуг. Нерегульовані адміністративні витрати не підпадають під прямий контроль або регулювання з боку держави. Це витрати, які підприємство чи організація здійснює на власний розсуд для забезпечення своєї діяльності та досягнення своїх цілей. Нерегульовані витрати можуть включати витрати на рекламу, маркетинг, дослідження та розвиток, управлінські витрати та інші витрати, які не підпадають під конкретні законодавчі або регуляторні вимоги. Ці витрати можуть бути більш гнучкими і можуть змінюватися в залежності від стратегічних цілей та потреб підприємства [32] (рис. 1.7).

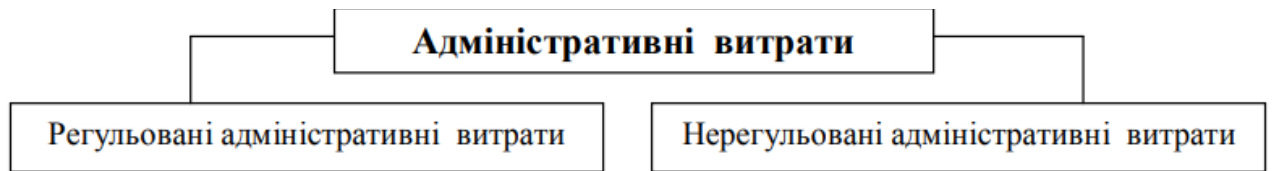

Рисунок 1.7 – Класифікація АВ згідно ознаки регулювання [33]

АВ включають в себе різноманітні елементи, що пов'язані з управлінням та підтримкою діяльності підприємства. Ці витрати охоплюють витрати на зарплату адміністративного персоналу, включаючи керівників та асистентів, а також витрати на оренду та утримання офісного приміщення. Крім того, адміністративні витрати включають в себе витрати на офісне приладдя, комунікації (телефон, інтернет), паперову роботу, поштові послуги та інші повсякденні витрати, пов'язані з адмініструванням бізнесу. Ці витрати не пов'язані безпосередньо з виробництвом товарів або послуг, але необхідні для забезпечення ефективного функціонування підприємства. Раціональне управління адміністративними витратами дозволяє підприємствам оптимізувати свої витрати та підтримувати конкурентоспроможність на ринку [34] (рис. 1.8).

Рисунок 1.8 – Класифікація АВ за економічними елементами [35]

Класифікація АВ за центрами відповідальності спрямована на структурування витрат згідно з функціональними обов'язками та

відповідальністю в організації. Ця класифікація допомагає керівництву ефективно контролювати та управляти витратами в різних сферах діяльності. Першим центром відповідальності є центр адміністративного обслуговування. Сюди включаються витрати, пов'язані зі здійсненням загальних адміністративних функцій, таких як управління персоналом, бухгалтерія, закупівля матеріалів і послуг, а також утримання офісного приміщення. Другий центр відповідальності - це центр інформаційних технологій. Витрати, пов'язані з розробкою, підтримкою та оновленням інформаційних систем і технологічної інфраструктури, обліковуються тут. Цей центр відповідає за забезпечення надійності та ефективності використання ІТ-ресурсів. Третім центром відповідальності є центр організаційного розвитку. Сюди включаються витрати, пов'язані з управлінням стратегічними ініціативами, розвитком бізнес-процесів та впровадженням нових методів управління. Цей центр забезпечує підтримку та розвиток бізнесу через впровадження ефективних стратегій та процесів. Кожен з цих центрів відповідальності має свої унікальні завдання та функції, а також відповідний бюджет, який відображає витрати на виконання їхніх обов'язків. Ця класифікація дозволяє ефективно аналізувати та контролювати витрати в різних сферах діяльності організації з метою оптимізації ресурсів та досягнення стратегічних цілей [36 – 38] (табл. 1.1).

Відтак АВ - це витрати, пов'язані з управлінням та організацією діяльності підприємства чи організації. Ці витрати зазвичай включають в себе різноманітні адміністративні функції, такі як керування персоналом, бухгалтерський облік, управління закупівлями, управління інформацією та інші адміністративні послуги. Основні види адміністративних витрат включають:

Персонал: Це витрати на оплату праці адміністративного персоналу, такого як менеджери, адміністратори, секретарі та інші працівники, які здійснюють управлінські функції [39].

Організаційні витрати: Ці витрати пов'язані з організаційною інфраструктурою підприємства, такі як оренда офісних приміщень, комунальні послуги, офісне обладнання та меблі [39].

Таблиця 1.1 – Класифікація АВ за різними ознаками [36; 42; 47; 53]

Ознака	Характеристика
Номенклатурність витрат (номенклатура статті)	Оплата праці загальногосподарського персоналу; відрахування на соціальні заходи; витрати на службові відрядження апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу; загальні корпоративні та представницькі витрати; витрати на утримання, основних засобів та інших необоротних активів загальногосподарського використання; амортизація основних засобів і нематеріальних активів загальногосподарського призначення; винагороди за професійні послуги; витрати на зв'язок; витрати на врегулювання спорів у судових органах; податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг); витрати на розрахункове касове обслуговування та інші послуги банків; інші витрати загальногосподарського призначення
За центрами відповідальності	Адміністративні витрати дирекції, адміністративно-господарської частини, відділу механізації, відділу охорони праці, відділу постачання, відділу кдрів, бухгалтерії.
За економічними елементами	Матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші витрати.
Відношення до обсягів виробництва	Постійні, змінні, змішані
За періодом виникнення	Адміністративні витрати минулих, майбутніх і поточних періодів.
За можливістю регулювання	Регульовані, нерегульовані

Інформаційні технології (ІТ): Витрати на ІТ-інфраструктуру, програмне забезпечення та технічну підтримку, необхідну для забезпечення ефективного функціонування адміністративних процесів [40-42].

Бухгалтерські витрати: Це витрати, пов'язані з обліком та звітністю, такі як оплата бухгалтерів, аудиторські послуги, програмне забезпечення для бухгалтерського обліку та податкового звітності [40-42].

Управління закупівлями: Витрати на управління процесом закупівель, включаючи витрати на пошук постачальників, переговори з ними, укладення контрактів та моніторинг виконання угод [40-42].

Адміністративні послуги: Це витрати на послуги з організації подорожей, охорони праці, страхування, юридичні послуги та інші послуги, що необхідні для підтримки адміністративних функцій [40-42].

АВ є необхідною складовою собівартості продукції чи послуги, але їх оптимізація та ефективне управління можуть допомогти знизити загальні витрати підприємства та підвищити його конкурентоспроможність (рис. 1.9).

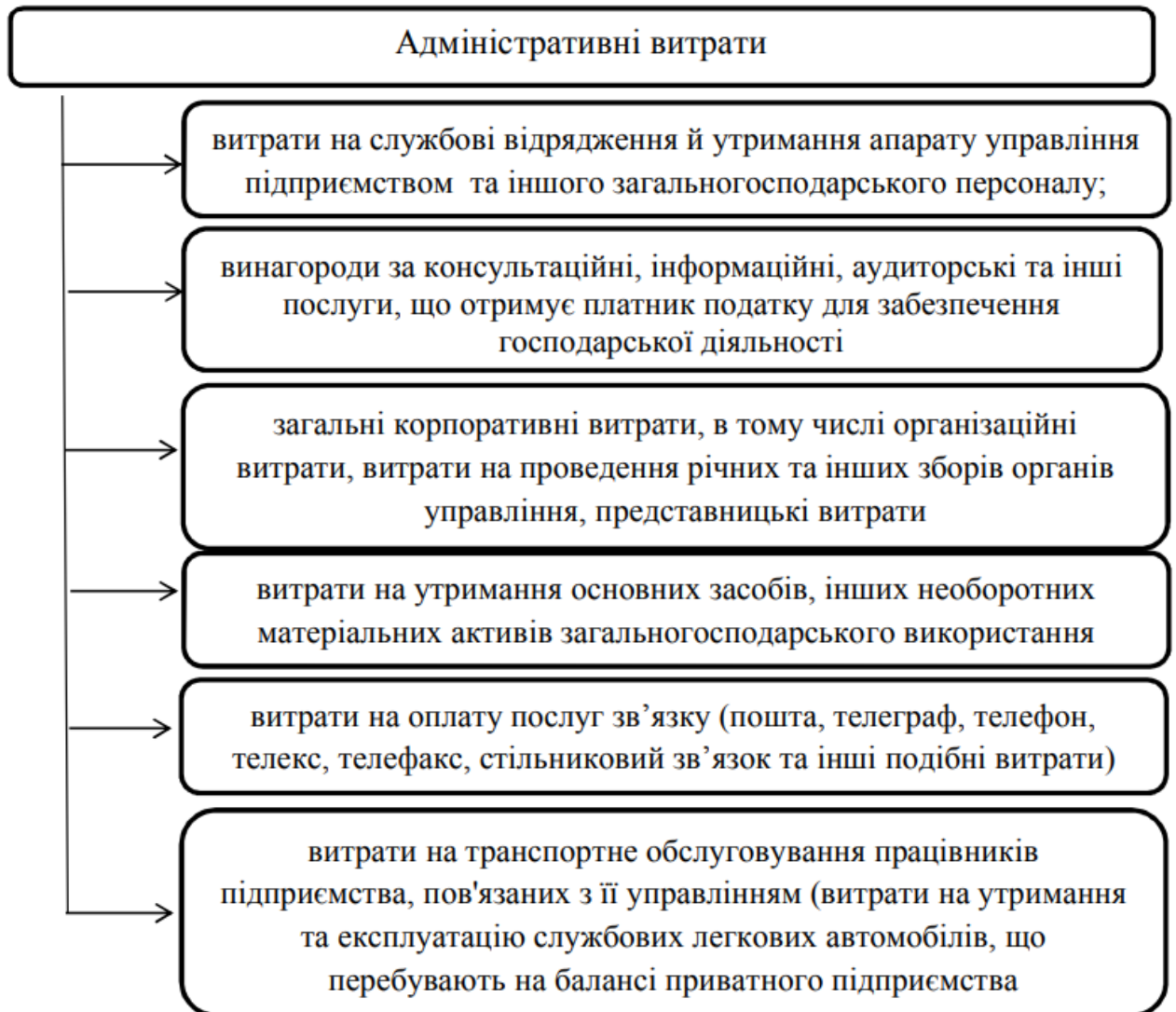

Рисунок 1.9 – Види АВ [53]

Таким чином, критичний аналіз різних підходів до визначення адміністративних витрат свідчить про значну складність цього завдання та відсутність універсального методу, що враховував би всі аспекти цього питання. Різноманітність підходів залежить від контексту, мети дослідження та доступної інформації. При цьому, кожен з них має свої переваги та обмеження. Одним із ключових висновків полягає у важливості уточнення цілей та обсягу дослідження перед вибором конкретного підходу. Наприклад, для аналізу бюджетної ефективності адміністративних витрат може бути корисним метод

розрахунку відносного співвідношення витрат до досягнутих результатів. У той же час, для оцінки внутрішньої ефективності роботи організації може бути кориснішими методи, які враховують рівень задоволеності персоналу та якість виконаної роботи. Також важливо враховувати, що кожен підхід до визначення адміністративних витрат має свої обмеження та може призводити до неточних результатів у певних ситуаціях. Наприклад, методології, що базуються виключно на фінансових показниках, не враховують нефінансові аспекти діяльності, що також можуть бути важливими для повного розуміння ефективності управління.

Отже, вибір підходу до визначення адміністративних витрат повинен ґрунтуватися на конкретних потребах та умовах дослідження, з урахуванням як фінансових, так і нефінансових аспектів управління. Важливо також використовувати інтегровані підходи, які поєднують у собі різні методи та дозволяють отримати більш повне уявлення про ефективність управлінської діяльності.

1.2 Критерії визнання та оцінювання адміністративних витрат згідно нормативно-правових документів, що регламентують порядок їх обліку та питань оподаткування

Україна має ряд нормативно-правових актів, які регулюють визнання та оцінювання адміністративних витрат (рис. 1.10).

Один з ключових документів у цій сфері - національний стандарт "Витрати". Цей стандарт встановлює загальні вимоги до визнання, оцінювання та відображення витрат у фінансовій звітності суб'єктів господарювання. Адміністративні витрати згідно з національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 України "Витрати" охоплюють загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. Вони

включають витрати на загальне керівництво, організацію та управління виробництвом, а також на утримання апарату управління підприємством.

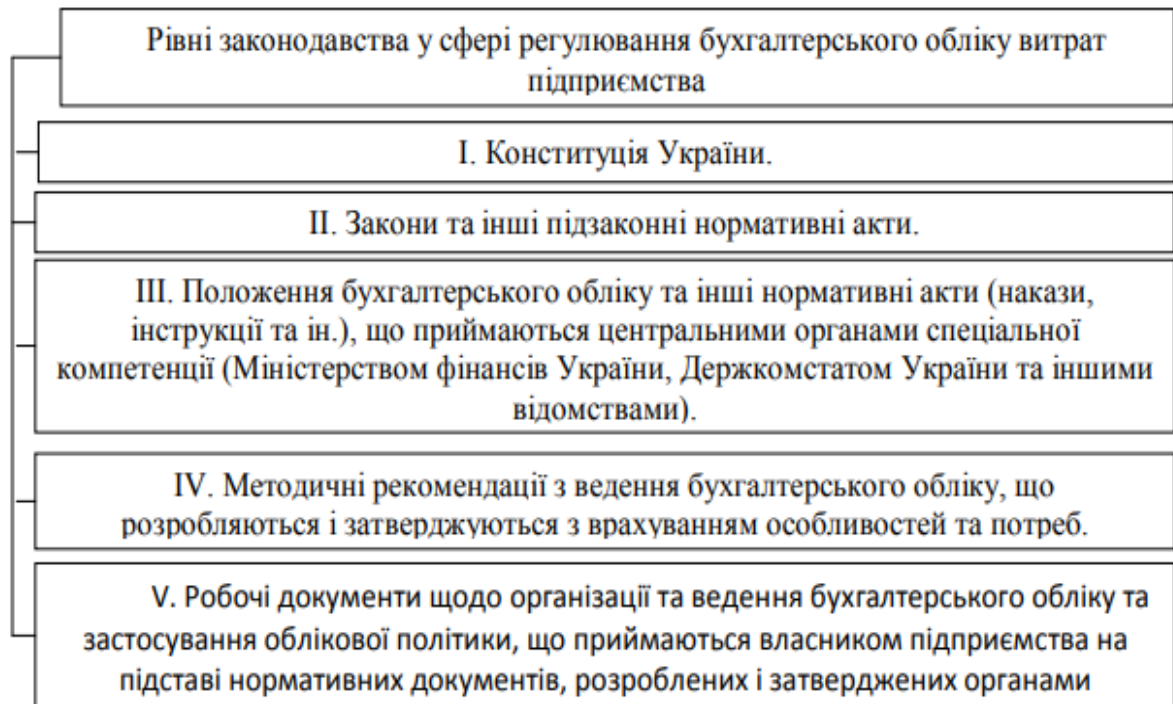

Рисунок 1.10 – Структура нормативно-правового регулювання обліку АВ [5]

До складу адміністративних витрат належать витрати на оплату праці керівників, фахівців та допоміжного персоналу апарату управління, витрати на соціальні заходи та медичне страхування зазначених працівників, витрати на службові відрядження і представницькі витрати, витрати на утримання основних засобів та інших необоротних матеріальних активів, які використовуються для загальногосподарських потреб. Крім того, до адміністративних витрат відносяться витрати на зв'язок, аудит, юридичні та інші професійні послуги, витрати на охорону праці та техніку безпеки, витрати на інші послуги, які не включаються до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). До складу адміністративних витрат також включаються податки, збори (обов'язкові платежі), крім тих, які включаються до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). Важливим аспектом є те, що адміністративні витрати є витратами періоду, тобто визнаються у тому періоді, в якому були здійснені, незалежно від дати оплати (рис. 1.11).

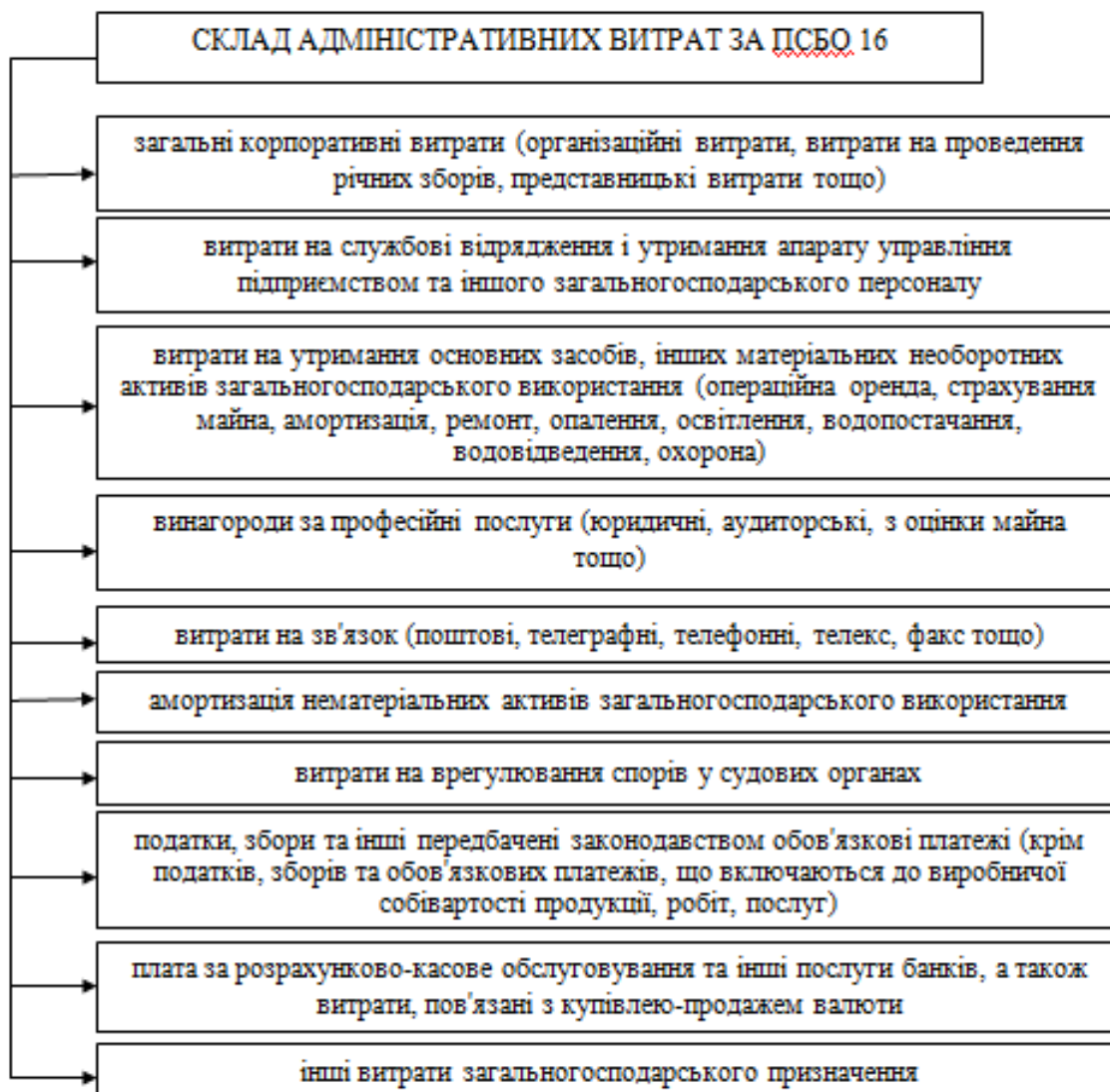

Рисунок 1.11 – Склад АВ за НПСБО 16 [37]

Податковий кодекс України містить положення щодо визнання та оподаткування АВ, включаючи правила їх віднесення до витрат, що підлягають оподаткуванню. Окремі галузеві та функціональні закони, такі як Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", також містять положення, що стосуються витрат, включаючи адміністративні, та встановлюють правила їх реєстрації та звітності. Крім того, органи державної статистики можуть встановлювати стандарти щодо класифікації та звітності АВ у статистичній звітності. Загальний підхід до оцінювання адміністративних витрат полягає в дотриманні вимог цих нормативно-правових актів та

забезпеченні належності та ефективності витрат відповідно до цілей суб'єкта господарювання (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Перелік окремих нормативно-правових документів з обліку і оподаткування АВ

Назва документу	Стисла характеристика
1	2
Закон України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.07.99р. №996-XIV. [41]	Виходячи з положень цього закону, будується вся система розрахунків, обліку та звітності на підприємствах та в організаціях різних форм власності нашої країни.
Господарський кодекс України [3]	Встановлює відповідно до Конституції України правові основи господарської діяльності (господарювання), яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності.
Податковий кодекс України [35]	Визначає основні засади оподаткування суб'єктів господарювання та формування витрат підприємства, що зменшують базу оподаткування
Порядок подання фінансової звітності. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2020р. №419. [39]	Дія цього Порядку поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми господарювання і форми власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності (дані - підприємства), які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством.
„Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 23.05.1995р. [38]	Регламентує документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.
Національне положення (стандарт) бухобліку 1 (П(С)БО „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013р. [29]	Визначає основні принципи та засади заповнення бухгалтерської звітності, в тому числі відображення в звітності окремих даних.
П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом Мінфіну України від 28.05.99р. №137 [31]	Визначає порядок виправлення помилок, внесення та розкриття інших змін у фінансовій звітності.
П(С)БО 15 «Доходи», затверджене наказом Мінфіну України від 29.12.99р. №290 [30]	Визначає основні принципи та засади формування доходів на підприємстві
П(С)БО 16 «Витрати», затверджене наказом Мінфіну України від 29.12.99р. №318 [37]	Визначає основні принципи та засади формування витрат на підприємстві
Наказ Міністерства фінансів України „Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування.” №291 від 30.11.1999р. [34]	Затверджує загальноприйнятій для всіх підприємств План Рахунків бухгалтерського обліку. Він є переліком всіх рахунків та схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності в бухгалтерському обліку.

1	2
Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.1999р [11]	Регламентує порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. Дає пояснення щодо його застосування.
„Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості”, затверджені наказом Державного комітету промислової політики України №373 від 09.07.2007р [19]	Визначає, як амортизація необоротних активів підприємства, в тому числі нематеріальних активів повинна відноситися на собівартість виробництва.
МСБО 2 «Запаси» [23]	Метою цього Стандарту є визначити підхід до обліку запасів. Головним питанням обліку запасів є визначення суми собівартості, яка повинна визнаватися як актив та переноситися на майбутні періоди до моменту визнання відповідних доходів. Цей Стандарт надає рекомендації щодо визначення собівартості та подальшого визнання витрат, включаючи будь-яке часткове списання до чистої вартості реалізації. Він також надає рекомендації щодо формул собівартості, що застосовуються для визначення собівартості запасів.
МСБФ 3.9 «Фінансові інструменти» [25]	Мета цього МСБФ - встановити принципи фінансової звітності про фінансові активи та фінансові зобов'язання, які надаватимуть доречну та корисну інформацію користувачам фінансової звітності для їхньої оцінки обсягів, часу та невизначеності майбутніх грошових потоків суб'єкта господарювання.
МСБО 23 «Витрати на позики» [24]	Визначає правові засади обліку фінансових витрат, які можуть стосуватися обслуговування управлінських рішень.
МСБО 19 «Виплати працівникам» [22]	Метою цього Стандарту є визначення бухгалтерського обліку та розкриття інформації про виплати працівникам. Стандарт вимагає від суб'єкта господарювання визнавати таке: а) зобов'язання, якщо працівник надав послугу в обмін на виплати, які будуть сплачені в майбутньому; б) витрати, якщо суб'єкт господарювання споживає економічну вигоду, що виникає внаслідок послуги, наданої працівником в обмін на виплати працівникам.

1	2
МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [20]	Цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої з'єднаності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання. Він установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту.
МСБО 16 «Основні засоби» [21]	Регулює питання формування витрат на амортизацію основних засобів та інших необоротних активів.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) не надають конкретного визначення адміністративних витрат, але вони регулюють звітність щодо загальних витрат підприємства. Згідно з МСФЗ, витрати повинні бути класифіковані залежно від їх характеру та призначення, щоб забезпечити коректну інформацію про фінансове становище та результати діяльності. АВ можуть включати витрати на управління та адміністрування загальних функцій організації, таких як витрати на зарплати персоналу, оренду офісних приміщень, комунальні послуги та інші адміністративні витрати.

Отже, критерії визнання АВ у бухобліку можуть включати в себе ряд ключових аспектів. Перш за все, АВ повинні бути спрямовані на забезпечення загального функціонування підприємства, а не пов'язані безпосередньо з виробництвом товарів чи послуг. До таких витрат можуть відноситися оплата персоналу адміністративного персоналу, витрати на оренду адміністративних приміщень, комунальні послуги, витрати на офісне обладнання та програмне забезпечення, витрати на офісне приладдя та матеріали, інші загальновитратні витрати, пов'язані з управлінням та адмініструванням. Визнання таких витрат у бухгалтерському обліку вимагає їх обґрунтування та належну документацію, що підтверджує їх призначення та обумовленість для діяльності підприємства. Крім того, витрати повинні бути обліковані відповідно до встановлених правил та стандартів бухгалтерського обліку, таких як міжнародні стандарти фінансової звітності або національні стандарти (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 - Співставлення МСФЗ, НПСБО і ПКУ [20-25; 35; 37]

<u>МСФЗ</u> , МСБО	<u>П(С)БО</u>	<u>ПКУ</u>
1	2	3
Стандарт, який регламентує		
Єдиного спеціалізованого стандарту немає	П(С)БО 16 "Витрати", НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"	Кодекс
Класифікація та групування витрат		
МСБО розмежують у звітності статті витрат, які виникають у процесі звичайної діяльності організації та статтями витрат, які не пов'язані із звичайною діяльністю	Витрати класифікуються залежно від виду діяльності, від якого вони виникли, за економічними елементами і статтями витрат	Витрати класифікуються залежно від видів діяльності
Визнання витрат		
За МСБО витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками за конкретними статтями доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій	Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які не можна прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, у якому вони були здійснені (П(С)БО 16, п. 7). Якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості	Витрати, що формують собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг, визнаються витратами того звітного періоду, у якому визнано доходи від реалізації таких товарів, виконаних робіт, наданих послуг (ПКУ, п. 138.4). Інші витрати визнаються витратами того звітного періоду, у якому вони були здійснені згідно з правилами ведення бухгалтерського обліку, з урахуванням норм ПКУ (ПКУ, п. 138.5)
Склад витрат операційної діяльності		

Умови визнання витрат унормовуються пп.5-8 Національного ПСБО 16, що уточнено на рис. 1.12.

Отже, оцінка АВ з метою їх обліку є важливим етапом в управлінні бізнесом. Цей процес включає в себе аналіз та оцінку всіх витрат, пов'язаних з адміністративною діяльністю підприємства. Оцінка АВ передбачає систематичне зіставлення всіх цих витрат з метою виявлення їхнього впливу на фінансові результати підприємства. Цей процес допомагає керівництву

приймати обґрунтовані рішення щодо ефективного використання ресурсів та оптимізації витрат.

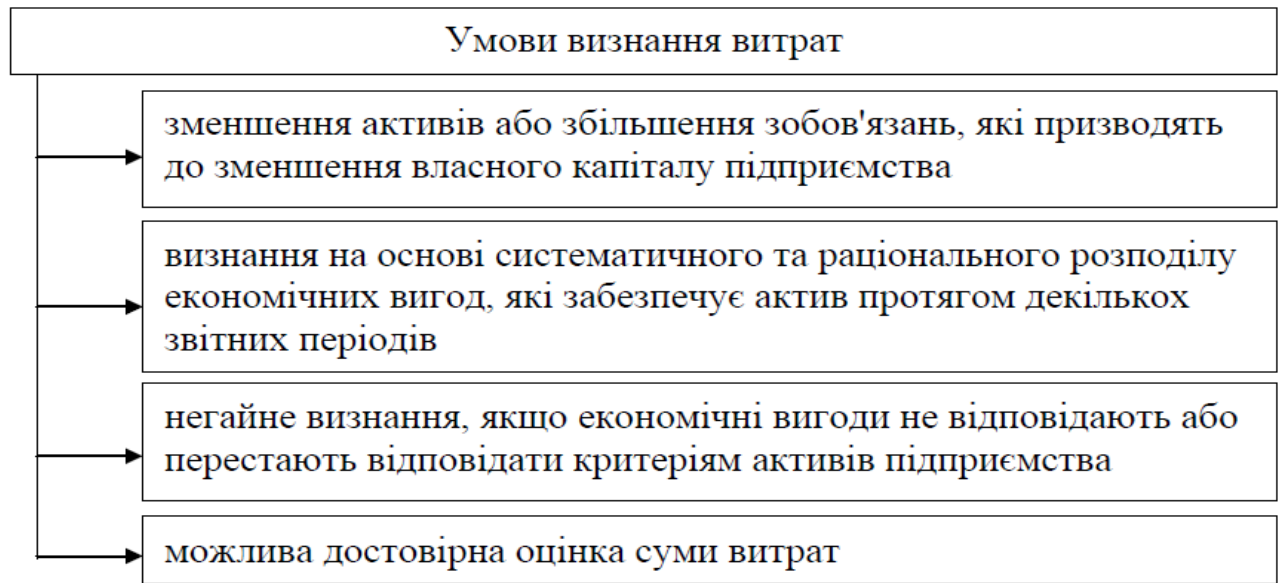

Рисунок 1.12 – Визнання витрат за НПСБО 16 [58]

Таким чином, АВ включають різні витрати, пов'язані з управлінням та загальною діяльністю підприємства, такі як заробітна плата управлінського персоналу, оренда офісних приміщень, комунальні послуги та амортизація офісного обладнання. Аналітичний облік цих витрат дозволяє точно розподіляти їх між підрозділами та функціями підприємства, що сприяє кращому плануванню бюджету та контролю витрат. Відстеження та аналіз АВ допомагають виявляти можливості для їх оптимізації та зниження, що, в свою чергу, покращує фінансову стабільність підприємства. Облік АВ забезпечує прозорість і підзвітність у використанні ресурсів, підтримуючи управлінські рішення на основі точних даних. Аналітичний підхід до обліку цих витрат дозволяє оцінювати ефективність управлінських процесів, виявляти необґрунтовані витрати та знаходити шляхи для підвищення продуктивності. Успішне управління АВ сприяє ефективному використанню ресурсів, що позитивно впливає на конкурентоспроможність та стійкість бізнесу. Аналітичні аспекти обліку АВ є ключовим елементом для досягнення стратегічних цілей підприємства, що робить їх важливим інструментом у забезпеченні його фінансової стабільності та розвитку.

2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ПРАТ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГЗК»

2.1 Аналіз діяльності та облікової політики ПРАТ «Центральний ГЗК»

ПРАТ "Центральний ГЗК" є одним із ключових підприємств у гірничій промисловості України. Його діяльність орієнтована на видобуток руди та її подальше збагачення. Комбінат здійснює широкий спектр робіт, включаючи розвідку родовищ корисних копалин, виробництво, технологічний процес збагачення руди, а також реалізацію готової продукції на ринку [61].

Діяльність ПРАТ "Центральний ГЗК" відіграє важливу роль у розвитку гірничої промисловості країни, забезпечуючи необхідну сировину для промислових підприємств. Крім того, комбінат забезпечує робочі місця для місцевого населення і сприяє економічному зростанню регіону. ПРАТ "Центральний ГЗК" також активно працює над вдосконаленням технологій та екологічних стандартів, щоб зменшити вплив своєї діяльності на довкілля. Комбінат впроваджує сучасні методи видобування та обробки руди, спрямовані на максимальну ефективність і мінімізацію негативного впливу на природні ресурси. Завдяки своєму професіоналізму, технічній оснащеності і постійному прагненню до вдосконалення, ПРАТ "Центральний ГЗК" залишається провідним гравцем у сфері гірничої промисловості, сприяючи розвитку економіки та підтримці соціально-економічного розвитку країни [61].

ПРАТ "Центральний ГЗК" здійснює свою діяльність у складних умовах, пов'язаних з виробничим процесом. Виробничий процес комбінату включає в себе ряд ключових етапів, починаючи від розвідувальних робіт на родовищах корисних копалин і закінчуючи випуском готової продукції на ринок [61].

Основні етапи виробничого процесу включають в себе: розробку родовища, видобуток руди, транспортування та обробку сировини, збагачення руди та фінальну підготовку продукції до реалізації. Кожен з цих етапів

потребує великої уваги до деталей, високої кваліфікації персоналу та використання сучасного обладнання та технологій. Аналіз виробничого процесу дозволяє комбінату постійно вдосконалювати свою діяльність, зменшувати витрати, підвищувати ефективність та забезпечувати високу якість продукції. Такий підхід дозволяє зберігати лідерські позиції на ринку та сприяє стабільному розвитку підприємства.

Однією з основних особливостей виробництва концентрату і обкотишів на ПРАТ "Центральний ГЗК" є використання сучасних технологій та обладнання для забезпечення високої якості продукції. Комбінат здійснює комплексну обробку руди з метою отримання концентрату та обкотишів, які відповідають вимогам ринку та стандартам якості. Ще однією особливістю є уважний контроль за кожним етапом виробництва, починаючи від постачання сировини до випуску готової продукції. ПРАТ "Центральний ГЗК" використовує системи автоматизації та контролю (SAP ERP), щоб забезпечити стабільну якість продукції на всіх етапах виробництва. Крім того, значною особливістю є зосередження на впровадженні екологічно чистих технологій. Комбінат враховує вплив своєї діяльності на навколишнє середовище та дотримується відповідних екологічних стандартів, спрямовуючи зусилля на мінімізацію викидів та ефективне використання ресурсів [61].

Загалом, особливості виробництва концентрату і обкотишів на ПРАТ "Центральний ГЗК" включають в себе застосування сучасних технологій, уважний контроль якості та акцент на екологічній безпеці, що сприяє досягненню високих результатів і задоволенню потреб покупців [61].

У період коронакризи ПРАТ "Центральний ГЗК" працював у важких умовах, які включали в себе значний спад виробництва, зменшення попиту на продукцію та проблеми з логістикою. Зміни у споживчому попиті суттєво ускладнили ситуацію для комбінату. Пов'язані з карантинними обмеженнями проблеми з логістикою також вплинули на функціонування комбінату, обмежуючи можливості доставки сировини та вивезення готової продукції. У зв'язку з цим, комбінат, ймовірно, стикався з великими фінансовими

викликами, так як зниження виробництва і попиту призводило до зменшення доходів. Крім того, існувала необхідність в адаптації виробничих процесів до нових умов, таких як впровадження заходів безпеки та гігієни, щоб запобігти поширенню коронавірусу серед працівників. Основні економічні показники з 2020 по 2022 рр. представлені в табл. 2.1

Таблиця 2.1 – Основні економічні показники ПРАТ «Центральний ГЗК»

Найменування показника, тис. грн	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення (+; -)		Відносне відхилення, %	
				2021 р. від 2020 р.	2022 р. від 2021 р.	2021 р. від 2020 р.	2022 р. від 2021 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	7309660	3474371	9 616171	-3 835289	6 141800	-52,47	176,77
Кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	888618	1560981	2287320	672 363	726 339	75,66	46,53
Первісна вартість основних засобів	10932052	12185794	12323045	1 253742	137 251	11,47	1,13
Знос основних засобів	2644440	4369726	5479116	1 725286	1 109390	19,90	25,39
Залишкова вартість основних засобів	8287612	7816068	6843929	-471544	-972139	-5,69	106,16
Чисельність працюючих, осіб	4498	4368	4053	-130	-315	-2,89	-7,21
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг	12438797	22545072	14354012	10 106275	-8191060	81,25	-36,33
Валовий прибуток	4089905	13312036	4627294	9 222 131	-8684742	225,49	-65,24
Інші операційні доходи	816694	67 563	1 443309	-749 131	1 375 746	-91,73	2036,24
Фінансовий результат від операційної діяльності	2906044	10815586	3010097	7 909 542	-7805489	272,18	-72,17

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий фінансовий результат	1601066	8 919 978	2 117 831	7 318 912	-6802147	457,13	-76,26

Отже, значне зменшення дебіторської заборгованості в 2021 році порівняно з 2020 роком (на 3,834,289 тис. грн) може бути спричинене поліпшенням управління кредитами або збільшенням ефективності виправлення боргів. Збільшення дебіторської заборгованості в 2022 році порівняно з 2021 роком (на 5,574,800 тис. грн) може вказувати на більшу кількість продажів на кредитній основі, або на погіршення управління боргами.

Збільшення кредиторської заборгованості в 2021 році (на 672,363 тис. грн) може бути наслідком збільшення обсягів закупівель або переговорів з постачальниками щодо умов оплати. Подальше збільшення кредиторської заборгованості в 2022 році (на 726,339 тис. грн) може вказувати на подовження строків кредиторських платежів, що може бути стратегією для збереження готівки.

У період з 2020 по 2022 рік спостерігалася зміна в показниках зв'язаних з первісною вартістю, зносом та залишковою вартістю основних засобів. Перш за все, зазначимо, що перші два роки (2020 і 2021) показали певний ріст у всіх трьох показниках, але в 2022 році ми спостерігаємо відхилення у відношенні до попереднього року. У 2021 році вартість основних засобів зросла з 10932052 тис. грн до 12185794 тис. грн. Це може бути виправдано рядом причин, таких як розвиток бізнесу, інвестиції в нові засоби виробництва або збільшення обсягів виробництва, що потребували додаткових активів. Знос основних засобів у 2021 році також значно збільшився порівняно з попереднім роком, з 2644440 тис. грн до 4369726 тис. грн, що може бути зумовлено збільшенням використання основних засобів у виробництві, їхньою старінням або зміною технологій, що призвело до їхнього швидшого зносу. Наслідком цього збільшення зносу стала зміна залишкової вартості основних засобів. У 2021 році вона скоротилася з 8287612 тис. грн до 7816068 тис. грн. Проте в 2022 році

ми спостерігаємо відхилення від попереднього року. Перш за все, первісна вартість основних засобів зросла лише на 137251 тис. грн, що є значно меншим показником, ніж у попередньому періоді. Це може бути пов'язано зі зміною стратегії інвестування, скороченням виробництва та зниженням обсягів бізнесу внаслідок військових дій. Знос основних засобів також зрос на 1109390 тис. грн, що вище, ніж у попередньому році, що може свідчити про прискорене старіння устаткування. Найбільш значний вплив на відхилення у 2022 році в порівнянні з 2021 роком має залишкова вартість основних засобів, яка скоротилася з 7816068 тис. грн до 6843929 тис. грн. Це може вказувати на потребу в додаткових інвестиціях у виробництво й ремонт обладнання.

Узагальнюючи аналіз динаміки показників основних засобів з 2020 по 2022 рік, можна зробити кілька висновків. Перш за все, спостерігалася загальна тенденція до зростання первісної вартості основних засобів, що свідчить про інвестиційний потенціал. Проте збільшення зносу у 2021 році та подальше його зростання у 2022 році може свідчити їхнє швидше старіння, що потребує уваги до питань технічного обслуговування та модернізації. Зменшення залишкової вартості основних засобів у 2022 році порівняно з попереднім роком може вказувати на необхідність перегляду стратегій управління активами та інвестиційної політики для збереження та збільшення капіталу підприємства у майбутньому.

Зменшення чисельності працюючих в 2021 році порівняно з 2020 роком (на 130 осіб) може свідчити про оптимізацію бізнес-процесів. Подальше зменшення чисельності працюючих в 2022 році порівняно з 2021 роком (на 315 осіб) може вказувати на додаткову оптимізацію та на зниження виробничих обсягів.

Збільшення виручки в 2021 році (на 10,806,275 тис. грн) може бути результатом зростання ціни на продукцію ПРАТ «Центральний ГЗК». Зменшення виручки в 2022 році (на 8,910,060 тис. грн) може вказувати на логістичні труднощі, а також скорочення виробництва через війну в Україні.

Ураховуючи взаємозв'язок між проаналізованими показниками, можна зробити висновок, що зміни в дебіторській та кредиторській заборгованості, а також чисельності працюючих, мають вплив на фінансові результати ПРАТ «Центральний ГЗК» через вплив на обсяги продажів, виробничі витрати та ефективність управління ресурсами. Тому далі проаналізуємо динаміку операційних витрат ПРАТ «Центральний ГЗК» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Динаміка операційних витрат ПРАТ «Центральний ГЗК»

Найменування показника, тис. грн	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення (+; -)		Відносне відхилення, %	
				2021 р. від 2020 р.	2022 р. від 2021 р.	2021 р. від 2020 р.	2022 р. від 2021 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Собівартість наданих послуг	8348892	9233036	9 726718	884 144	493 682	10,59	5,35
Адміністративні витрати	146569	158782	162309	12 213	3527	8,33	2,22
Витрати на збут	1537941	1728 353	2013251	190 412	284 898	12,38	16,48
Інші операційні витрати	316045	676878	884946	360 833	208 068	114,17	30,74
Разом операційних витрат	10033402	11120171	11902278	1086769	782107	10,83	7,03

Аналізуючи витрати гірничо-збагачувального комбінату за три роки - 2020, 2021 та 2022, можна відзначити кілька ключових показників. Спочатку звернемо увагу на собівартість наданих послуг, що зросла з 8,348,892 тис. грн у 2020 році до 9,726,718 тис. грн у 2022 році. Це означає збільшення собівартості на 1,377,826 тис. грн протягом цього періоду. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як збільшення цін на ресурси, зростання витрат на технічне обслуговування або збільшення вартості сировини й матеріалів, необхідних для виробничого процесу.

АВ також зросли з 146,569 тис. грн у 2020 році до 162,309 тис. грн у 2022 році. Це ще одне збільшення на 15,740 тис. грн. Тут можливі причини такого

зростання включають у себе підвищення зарплат, зростання витрат на адміністративні послуги.

Витрати на збут також показують збільшення з 1,537,941 тис. грн у 2020 році до 2,013,251 тис. грн у 2022 році. Це зростання на 475,310 тис. грн може бути пов'язане зі збільшенням витрат на логістику.

Інші операційні витрати також зросли з 316,045 тис. грн у 2020 році до 884,946 тис. грн у 2022 році, що становить значне збільшення на 568,901 тис. грн. Це може бути в результаті збільшення витрат на ремонт обладнання, збільшення витрат на безпеку або інші додаткові витрати, що стали необхідними в процесі експлуатації.

Загалом, операційні витрати комбінату зросли з 10,033,402 тис. грн у 2020 році до 11,902,278 тис. грн у 2022 році, що показує значне збільшення на 1,868,876 тис. грн. Це збільшення може бути зумовлене різними факторами, які включають у себе як зростання витрат на виробництво, так і збільшення витрат на адміністрування та збут.

Структура операційних витрат ПРАТ «Центральний ГЗК» наведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Структура операційних витрат ПРАТ «Центральний ГЗК»

Показники	Питома вага за роками, %			Зміна структури (+,-)	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020	2022-2021
Собівартість реалізованої продукції	83,21	83,03	81,72	-0,18	-1,31
Адміністративні витрати	1,46	1,43	1,36	-0,03	-0,06
Витрати на збут	15,33	15,54	16,91	0,21	1,37
Інші операційні витрати	3,15	6,09	7,44	2,94	1,35
Разом операційних витрат	100,00*	100,00*	100,00*	0,00	0,00

*Відмітимо, що через округлення величини витрат у табл.2.3 маютья окремі відхилення у питомій вазі.

У 2020 році основною складовою витрат була собівартість реалізованої продукції, яка займала 83,21% від загальної суми. Адміністративні витрати та витрати на збут матимуть меншу питому вагу, відповідно 1,46% і 15,33%. Інші операційні витрати становили 3,15%.

У 2021 році спостерігалось незначне зменшення питомої ваги собівартості реалізованої продукції до 83,03%, тоді як витрати на збут зросли до 15,54%. Адміністративні витрати лишилися на рівні 1,43%, але інші операційні витрати значно збільшилися до 6,09%.

У 2022 році спостерігається подальше зниження питомої ваги собівартості реалізованої продукції до 81,72%, паралельно зі зростанням витрат на збут до 16,91%. Адміністративні витрати скоротилися до 1,36%, але інші операційні витрати продовжили зростати, досягнувши 7,44%.

Отже, можна відзначити зменшення впливу собівартості реалізованої продукції на загальні витрати, водночас із зростанням важливості витрат на збут та інших операційних витрат у структурі загальних витрат у 2021 та 2022 роках.

За аналізом структури витрат можна зробити висновок, що частка адміністративних витрат у загальній структурі витрат зазнала послідовного зменшення протягом трьох років. У 2020 році ця частка становила 1,46%, у 2021 році зменшилася до 1,43%, а у 2022 році подальше скоротилася до 1,36%. Це свідчить про тенденцію до ефективного управління та оптимізації адміністративних витрат на ПРАТ «Центральний ГЗК» протягом розглянутого періоду.

Проаналізуємо динаміку АВ за даними табл. 2.4.

Загальний обсяг АВ збільшився на 12213 тис. грн (або на 8,33%) у 2022 році порівняно з 2021 роком. Це зростання може бути обумовлено як зовнішніми факторами, такими як інфляція та зміни в законодавстві, так і внутрішніми факторами, такими як зміни у стратегії управління витратами та оптимізація операційних процесів. Указаному збільшенню сприяла динаміка у розрізі складових АВ. Зокрема, у 2021 році загальна величина адміністративних

витрат склала 146569 тис. грн, а у 2022 році цей показник збільшився до 158782 тис. грн. Детальний аналіз складових адміністративних витрат дозволяє виявити причини та наслідки відхилень для кожної статті витрат.

Таблиця 2.4 – Динаміка АВ ПрАТ «Центральний ГЗК»

Показник	Величина за роками, тис. грн.		Відхилення	
	2021р	2022р.	тис. грн.(+,-)	%
Заробітна плата	82677,79	80700,03	-1977,75	-2,39212
Відрахування	12766,07	13082,11	316,0326	2,475566
Забезпечення виплат відпусток	10273,2	8715,993	-1557,2	-15,1579
Забезпечення виплат відпусток (відрахування)	1190,865	1184,856	-6,0093	-0,50462
Забезпечення матеріального заохочення	8066,126	8196,605	130,4789	1,617616
Інші професійні послуги	23642,64	30351,78	6709,143	28,3773
Матеріальні витрати	2556,39	3278,642	722,2516	28,25279
Створення/відновлення резерву з податків і зборів	79,391	16,2309	-63,1601	-79,5557
Витрати по податках і зборах	5414,466	2775,484	-2638,98	-48,7395
Амортизація основних засобів та НМА	2461,121	2515,79	54,6685	2,221285
Створення/відновлення резерву під аудит фінансової звітності	2413,486	1347,165	-1066,32	-44,1818
Створення/відновлення резерву під аванси ВНА (ПДВ)	0	2678,099	2678,099	267809,9
Інші адміністративні витрати	7240,459	7466,214	225,7548	3,117962
Всього	146569	158782	3527	2,221285

Заробітна плата у 2021 році складала 82677,79 тис. грн, а у 2022 році вона зменшилась до 80700,03 тис. грн. Це зменшення на 1977,76 тис. грн (або на 2,39%) може бути пов'язане з оптимізацією чисельності персоналу або коригуванням системи оплати праці.

Відрахування на соціальне страхування та інші податки з фонду заробітної плати зросли з 12766,07 тис. грн у 2021 році до 13082,11 тис. грн у 2022 році. Зростання на 316,04 тис. грн (або на 2,48%) може бути пов'язане зі зміною ставок відрахувань або з переглядом бази оподаткування.

Забезпечення виплат відпусток зменшилось з 10273,2 тис. грн у 2021 році до 8715,993 тис. грн у 2022 році. Це зменшення на 1557,207 тис. грн (або на

15,16%) може свідчити про зменшення обсягу накопичених відпусток або про зміни у політиці щодо надання відпусток.

Забезпечення виплат відпусток (відрахування) майже не змінилося, залишаючись на рівні близько 1190 тис. грн. Невелике зменшення на 6,009 тис. грн (або на 0,50%) є незначним і може бути результатом зміни кількості співробітників.

Забезпечення матеріального заохочення зросло з 8066,126 тис. грн у 2021 році до 8196,605 тис. грн у 2022 році. Зростання на 130,479 тис. грн (або на 1,62%) свідчить про політику підтримки мотивації працівників у складних умовах.

Витрати на інші професійні послуги значно зросли з 23642,64 тис. грн у 2021 році до 30351,78 тис. грн у 2022 році. Це збільшення на 6709,14 тис. грн (або на 28,38%) може бути обумовлено залученням додаткових консалтингових або юридичних послуг, необхідних у зв'язку з новими викликами та умовами ведення бізнесу.

Матеріальні витрати збільшились з 2556,39 тис. грн у 2021 році до 3278,642 тис. грн у 2022 році. Зростання на 722,252 тис. грн (або на 28,25%) може бути пов'язане з підвищенням цін на матеріальні ресурси або з необхідністю додаткових закупівель для забезпечення операційної діяльності.

Витрати на створення/відновлення резерву з податків і зборів зменшилися з 79,391 тис. грн у 2021 році до 16,2309 тис. грн у 2022 році. Це зменшення на 63,1601 тис. грн (або на 79,57%) може свідчити про покращення податкового планування та зниження податкових ризиків.

Витрати по податках і зборах знизились з 5414,466 тис. грн у 2021 році до 2775,484 тис. грн у 2022 році. Це зменшення на 2638,982 тис. грн (або на 48,74%) може бути результатом змін у податковому законодавстві або оптимізації податкових зобов'язань.

Амортизація основних засобів та нематеріальних активів зросла незначно з 2461,121 тис. грн у 2021 році до 2515,79 тис. грн у 2022 році. Зростання на

54,669 тис. грн (або на 2,22%) може відображати інвестиції в нові основні засоби та нематеріальні активи.

Створення/відновлення резерву під аудит фінансової звітності знизилось з 2413,486 тис. грн у 2021 році до 1347,165 тис. грн у 2022 році. Це зниження на 1066,321 тис. грн (або на 44,19%) може бути обумовлено оптимізацією витрат на аудиторські послуги або зміною аудиторської політики.

Створення/відновлення резерву під аванси з ПДВ у 2022 році склало 2678,099 тис. грн, в той час як у 2021 році ці витрати були відсутні. Це нове зобов'язання свідчить про зміну в обліковій політиці або про нові вимоги щодо резервування авансів з ПДВ.

Інші адміністративні витрати зросли з 7240,459 тис. грн у 2021 році до 7466,214 тис. грн у 2022 році. Зростання на 225,755 тис. грн (або на 3,12%) може бути результатом загального зростання цін або включення нових статей витрат.

Динаміку питомої ваги виділених складових АВ представлено в табл. 2.5.

Загалом найбільшу частку в АВ займала заробітна плата, що свідчить про значну важливість витрат на персонал для ПРАТ «Центральний ГЗК». Найменшу частку у 2022 році займало створення/відновлення резерву з податків і зборів, що свідчить про мінімальний вплив цих витрат на загальну структуру АВ.

Питома вага заробітної плати знизилася з 52,07% у 2021 році до 49,72% у 2022 році. Це свідчить про відносне зменшення частки витрат на заробітну плату у загальних адміністративних витратах, що може бути пов'язане з підвищенням значення інших статей витрат. Така зміна може вказувати на оптимізацію витрат на персонал та на більш значні витрати в інших категоріях.

Відрахування на соціальне страхування та інші податки з фонду заробітної плати залишилися практично незмінними, склавши 8,04% у 2021 році та 8,06% у 2022 році. Це свідчить про стабільність цієї категорії витрат відносно загальних адміністративних витрат, незважаючи на незначні зміни в абсолютних значеннях.

Таблиця 2.5 – Структура АВ ПРАТ «Центральний ГЗК»

Показник	Питома вага за роками, %		Відхилення (+,-)
	2021 р.	2022 р.	
Заробітна плата	52,07	49,72	-2,35
Відрахування	8,04	8,06	0,02
Забезпечення виплат відпусток	6,47	5,37	-1,10
Забезпечення виплат відпусток (відрахування)	0,75	0,73	-0,02
Забезпечення матеріального заохочення	5,08	5,05	-0,03
Інші професійні послуги	14,89	18,70	3,81
Матеріальні витрати	1,61	2,02	0,41
Створення/відновлення резерву з податків і зборів	0,05	0,01	-0,04
Витрати по податках і зборах	3,41	1,71	-1,70
Амортизація основних засобів та НМА	1,55	1,55	0,00
Створення/відновлення резерву під аудит фінансової звітності	1,52	0,83	-0,69
Створення/відновлення резерву під аванси ВНА (ПДВ)	0,00	1,65	1,65
Інші адміністративні витрати	4,56	4,60	0,04
Всього	100,00	100,00	0,00

Питома вага забезпечення виплат відпусток зменшилася з 6,47% у 2021 році до 5,37% у 2022 році. Зменшення цієї частки може бути пов'язане з тим, що інші витрати зросли швидше, ніж витрати на виплати відпусток, що може вказувати на зменшення накопичених відпусток або зміну політики відпусток у компанії.

Забезпечення виплат відпусток (відрахування) дещо зменшилося з 0,75% до 0,73%. Це свідчить про незначне зниження цієї категорії витрат у загальній структурі, що може бути обумовлене стабільністю цих відрахувань у поєднанні з ростом інших витрат.

Питома вага забезпечення матеріального заохочення залишилася майже незмінною: 5,08% у 2021 році та 5,05% у 2022 році. Це вказує на стабільну політику компанії щодо матеріального стимулювання працівників, незважаючи на загальні зміни у структурі АВ.

Інші професійні послуги значно збільшили свою питому вагу з 14,89% у 2021 році до 18,70% у 2022 році. Це свідчить про значне зростання витрат на професійні послуги відносно інших витрат, що може бути пов'язане з залученням додаткових консалтингових або юридичних послуг для підтримки бізнесу у складних умовах.

Питома вага матеріальних витрат збільшилася з 1,61% у 2021 році до 2,02% у 2022 році. Це зростання відображає підвищення значення матеріальних витрат у загальній структурі адміністративних витрат, можливо, через зростання цін на матеріальні ресурси або збільшення їх споживання.

Створення/відновлення резерву з податків і зборів знизило свою питому вагу з 0,05% у 2021 році до 0,01% у 2022 році. Це зменшення відображає значне зниження важливості цих витрат у загальній структурі, можливо, через покращення податкового планування.

Витрати по податках і зборах зменшили свою питому вагу з 3,41% у 2021 році до 1,71% у 2022 році. Це суттєве зниження частки податкових витрат у загальній структурі може вказувати на оптимізацію податкових зобов'язань або зміни в податковому законодавстві.

Амортизація основних засобів та нематеріальних активів залишилася на рівні 1,55% в обидва роки, що вказує на стабільність витрат на амортизацію у загальній структурі адміністративних витрат.

Питома вага створення/відновлення резерву під аудит фінансової звітності знизилася з 1,52% у 2021 році до 0,83% у 2022 році. Це свідчить про значне зменшення відносного значення цих витрат у загальній структурі, можливо, через оптимізацію витрат на аудиторські послуги.

Створення/відновлення резерву під аванси з ПДВ у 2022 році склало 1,65%, в той час як у 2021 році ці витрати були відсутні. Це нове зобов'язання вплинуло на зміну структури витрат, збільшуючи частку адміністративних витрат.

Інші адміністративні витрати залишилися практично незмінними: 4,56% у 2021 році та 4,60% у 2022 році, що вказує на стабільність цієї категорії витрат у загальній структурі.

Облікова політика ПРАТ «Центральний ГЗК» є складним і багатограним процесом, який враховує специфіку діяльності підприємства, його структуру, а також вимоги чинного законодавства та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. ПРАТ «Центральний ГЗК» здійснює видобуток корисних копалин і їх подальше збагачення, що передбачає кілька етапів технологічного процесу, що зумовлює необхідність детального обліку витрат, пов'язаних з кожним етапом виробництва, включаючи видобуток, транспортування, переробку та реалізацію продукції.

Облік на ПРАТ «Центральний ГЗК» ведеться за МСБО. Важливим аспектом облікової політики є оцінка запасів корисних копалин. Для цього використовуються методи, що відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності, зокрема МСФЗ. Оцінка запасів проводиться з урахуванням витрат на видобуток, збагачення та підготовку до продажу. Також особливу увагу приділяють амортизації основних засобів, які задіяні у видобутку та переробці корисних копалин. ПРАТ «Центральний ГЗК» використовує важке обладнання та техніку, що мають значний термін служби. Тому важливо правильно обліковувати амортизаційні витрати, щоб точно відобразити стан основних засобів на балансі підприємства. Для цього застосовуються методи нарахування амортизації, що враховують специфіку експлуатації обладнання у важких умовах (прямолінійний – на досліджуваному комбінаті).

Фінансова звітність ПРАТ «Центральний ГЗК» складається за МСФЗ і включає складання балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів та інших необхідних форм звітності. Облікова політика підприємства повинна забезпечувати відповідність звітності вимогам міжнародних стандартів, що підвищує довіру інвесторів та інших зацікавлених сторін.

Не зважаючи на те, що облік для ПРАТ «Центральний ГЗК» ведеться багатофункціональною сервісною компанією ТОВ «Метінвест Бізнес Сервіс», фінансову звітність підписує керівник і головний бухгалтер. Обов'язки головного бухгалтера узагальнено на рис. 2.1.

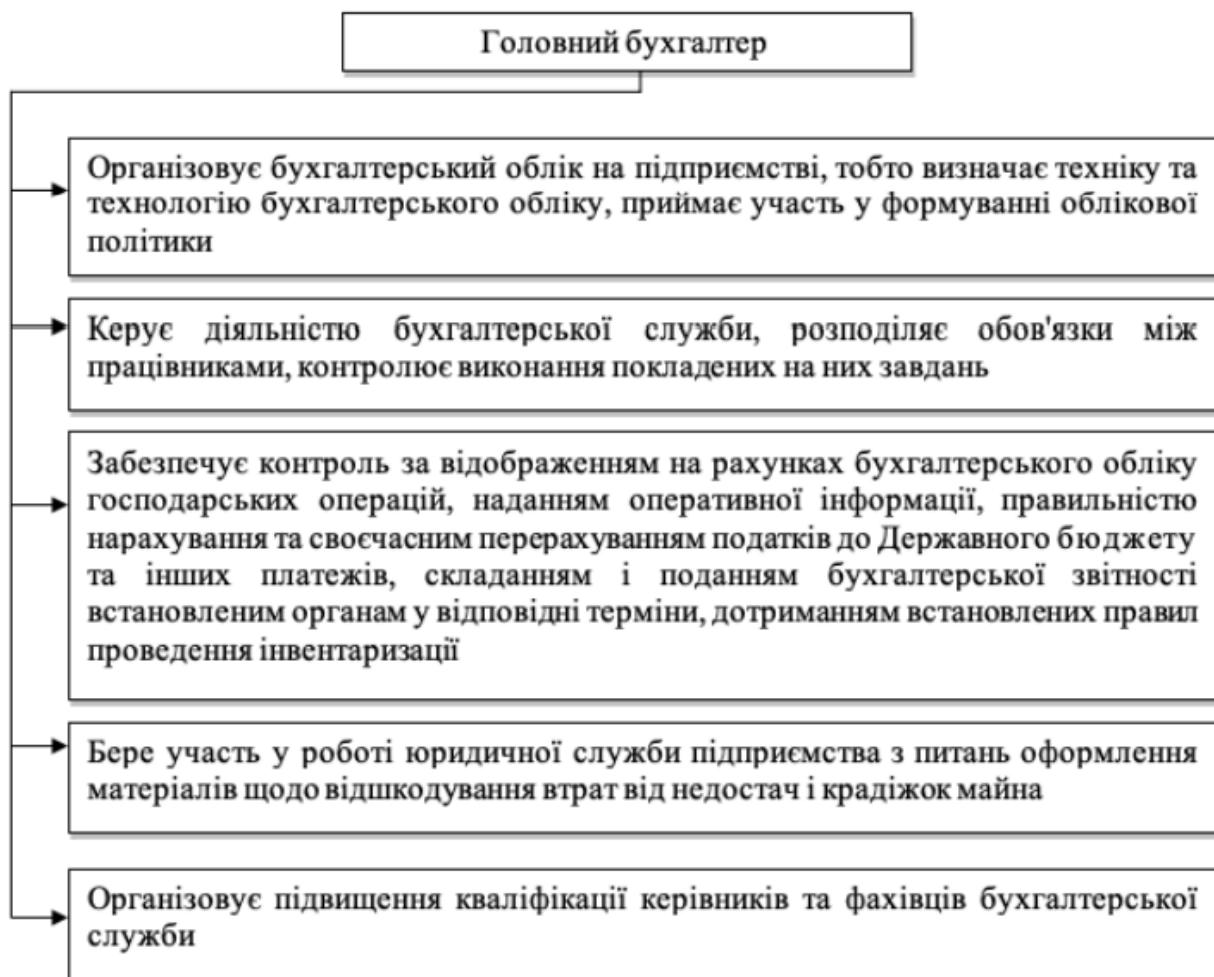

Рисунок 2.1 – Обов'язки головного бухгалтера

Наказ про облікову політику є внутрішнім документом підприємства, який визначає основні принципи, методи та процедури ведення бухгалтерського обліку. Цей документ є обов'язковим для всіх працівників бухгалтерії та повинен забезпечувати достовірність і своєчасність облікових даних. У наказі про облікову політику зазначаються загальні положення, включаючи мету і завдання облікової політики, відповідальність за її виконання та основні принципи, на яких базується облік. Також вказуються методи оцінки активів і зобов'язань, порядок нарахування амортизації, обліку доходів і витрат, визначення фінансових результатів, а також методи інвентаризації. Окрім того,

наказ включає положення щодо організації документообігу, порядку складання і подання фінансової звітності, застосування облікових стандартів, використання програмного забезпечення для ведення обліку. Наказ про облікову політику містить розділи про облік основних засобів, нематеріальних активів, запасів, коштів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Також включаються положення про облік операційної та фінансової діяльності, облік витрат на виробництво, формування і використання резервів.

До наказу про облікову політику додаються різноманітні додатки, які деталізують окремі аспекти облікової політики: форми первинних облікових документів, графіки документообігу, методики розрахунків амортизації та оцінки запасів, переліки рахунків бухгалтерського обліку і їх використання. Додатки можуть включати інструкції щодо складання і подання звітності, зразки звітних форм, а також інші документи, необхідні для забезпечення єдиних підходів до обліку на підприємстві.

Таким чином, наказ про облікову політику і його додатки є комплексним документом, який регламентує всі аспекти бухгалтерського обліку на підприємстві, забезпечуючи його систематичність, достовірність і відповідність нормативним вимогам.

2.2 Бухгалтерський облік адміністративних витрат на ПРАТ «Центральний ГЗК»

Документальне підґрунтя обліку АВ відіграє важливу роль у забезпеченні точності та достовірності фінансової звітності підприємства. Для правильного відображення цих витрат у бухгалтерському обліку необхідно дотримуватися певних процедур та вимог, що забезпечують їхню обґрунтованість та об'єктивність.

Основним документом, що регулює облік адміністративних витрат, є НСБО, а також відповідні положення та інструкції Міністерства фінансів

України. Ці нормативні акти визначають класифікацію адміністративних витрат, правила їхнього визнання та порядок документального підтвердження. Для правильного ведення обліку необхідно мати належним чином оформлені первинні документи, такі як рахунки-фактури, накладні, акти виконаних робіт, трудові договори, платіжні доручення та інші документи, що підтверджують факт здійснення витрат [40].

Первинні документи повинні містити всі необхідні реквізити, що дозволяють ідентифікувати витрати, такі як назва підприємства, дата складання документа, опис операції, сума витрат, підписи відповідальних осіб тощо. Вони є основою для відображення витрат у бухгалтерських регістрах, зокрема в журналі ордерів, головній книзі та інших облікових реєстрах. Крім того, важливо забезпечити належний контроль за правильністю оформлення та своєчасністю надходження первинних документів до бухгалтерії. На основі первинних документів складаються розрахунково-платіжні відомості, які дозволяють систематизувати інформацію про адміністративні витрати та відобразити їх у фінансовій звітності [40].

Таким чином, документальне підґрунтя обліку АВ включає комплекс нормативних документів, правил та процедур, що забезпечують правильність та достовірність обліку цих витрат. Важливу роль відіграють первинні документи, які підтверджують факт здійснення витрат, а також облікові регістри, що дозволяють систематизувати та відобразити витрати у фінансовій звітності.

Первинні документи з обліку адміністративних витрат є ключовими для забезпечення точності та достовірності фінансової звітності підприємства. Вони містять детальну інформацію про кожну господарську операцію, пов'язану з адміністративними витратами, і слугують основою для їхнього відображення в облікових регістрах. Серед таких документів важливе місце займають рахунки-фактури, які підтверджують факт отримання товарів або послуг. Ці документи зазвичай включають інформацію про постачальника, отримувача, перелік товарів або послуг, їхню кількість, ціну, суму ПДВ та загальну вартість.

Рахунки-фактури є основою для обліку витрат на канцелярські товари, оренду приміщень, комунальні послуги тощо [49].

Накладні є ще одним важливим первинним документом, що підтверджує передачу товарно-матеріальних цінностей від постачальника до отримувача. Вони містять інформацію про дату передачі, найменування товарів, їхню кількість та вартість. Накладні використовуються для обліку витрат на закупівлю офісного обладнання, меблів та інших матеріальних ресурсів, необхідних для адміністративних потреб підприємства. Акти виконаних робіт або наданих послуг підтверджують факт надання послуг або виконання робіт сторонніми організаціями або внутрішніми підрозділами підприємства. Вони включають опис виконаних робіт або наданих послуг, їхню вартість та підписи відповідальних осіб. Ці акти є основою для обліку витрат на консультаційні, юридичні, інформаційні послуги та інші подібні витрати [40].

Трудові договори та розрахунково-платіжні відомості є невід'ємною частиною обліку адміністративних витрат, пов'язаних із заробітною платою адміністративного персоналу. Трудові договори містять умови працевлаштування, розмір заробітної плати, обов'язки та права працівника і роботодавця. Розрахунково-платіжні відомості відображають нарахування заробітної плати, утримання податків та інших обов'язкових платежів, а також суми, що підлягають виплаті працівникам. Платіжні доручення є документами, що підтверджують факт здійснення платежів з банківського рахунку підприємства. Вони містять інформацію про отримувача платежу, призначення платежу, його суму та дату. Платіжні доручення використовуються для обліку витрат на оплату оренди, комунальних послуг, послуг зв'язку, а також для виплати заробітної плати та інших грошових зобов'язань підприємства [49].

Кожен із цих документів має важливе значення для обліку адміністративних витрат, забезпечуючи їхню прозорість та контроль. Вони дозволяють точно відображати витрати у фінансовій звітності, забезпечуючи таким чином обґрунтованість фінансових результатів діяльності підприємства (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Первинні документи з обліку АВ на ПРАТ «Центральний ГЗК»

Зміст господарської операції (призначення документа)	Назва документа	Організаційно – розпорядчі документи, які є підставою для оформлення документа
1. Надходження основних засобів від капітального будівництва	Акт прийому-передачі основних засобів	Договір, наказ керівника
2. Внутрішнє переміщення основних засобів, використовуваних для адміністративних цілей	Акт прийому-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	Договір, наказ керівника
3. Вибуття (списання) основних засобів, використовуваних для адміністративних цілей	Акт на списання основних засобів	Наказ, розпорядження керівника
4. Придбання необоротних активів для адміністративних цілей	Накладна, Податкова накладна, Рахунок	Договір, наказ, розпорядження керівника
5. Списання необоротних активів, що використовувалися для адміністративних цілей	Акт на списання НА	Розпорядження, наказ
6. Надходження товарів на склад	Податкова накладна	Накладна постачальника, договір, розпорядження
7. Розрахунки за товари, роботи, послуги	Платіжне доручення	Рахунки постачальників
8. Розрахунки з підзвітними особами	Авансовий звіт	Проїзні документи, касові чеки, рахунки на придбання товарів
9. Нарахована заробітна плата адміністративно-управлінському персоналу	Розрахунково-платіжна відомість	Табель обліку робочого часу
10. Нарахування відпусток адміністративно-управлінському персоналу	Розрахунок на виплату заробітної плати на час відпустки	Наказ про відпустку
11. Оприбуткування готівки в касу	Прибутковий касовий ордер	Банківський чек
12. Видача готівки з каси	Видатковий касовий ордер	Платіжна відомість

Організація документообігу з обліку АВ охоплює весь процес від отримання первинних документів до їх обліку, аналізу і зберігання, забезпечуючи прозорість, точність і контроль за витратами (рис. 2.2).

Найменування документа	Постачальник	Керівник	Касир	Підзвітна особа	Головний бухгалтер	Фінансовий орган	Архів
Накладна	Z,R	P,O,R			I		X
Рахунок	Z				P,I		X
ВКО			P,I,R	I	Z,R		X
Звіт про використання коштів				Z,R	P,R		X
Розрахунок бухгалтерії					Z,P,R		X
Журнал-ордер 5 Розділ I					Z,P,R		X
Головна книга					Z,P,R		X
Форма №2 „Звіт про фінансові результати”		P,R			Z,P,R	P,I	X

Умовні позначення:

Z - зародження документа

P - перевірка документа

O - обробка документа

I - використання

R - підписання документа

X - зберігання документа

—————> звичайний рух документів

- - - - -> підстава для заповнення

Рисунок 2.2 - Приклад документообігу з обліку АВ

На рис. 2.3 наведений приклад одного із первинних документів.

Найменування податкового агента										Звіт затверджено в сумі					
Код за ЄДРПОУ										Три тисячі					
2	4	4	3	2	9	7	4			чотиреста					
Відділ					Посада					(словом)					
Бухгалтерія					Бухгалтер I кат					Керівник _____					
Цех					Професія					(підпис)					
П.І.Б.										" 12 " 06 2019 року					
Податковий номер (або серія і номер паспорта*)										Звіт перевірено					
2	8	4	5	3	4	6	5	8	9	_____ грн					
Призначення авансу										" 12 " 06 2019 року					
На відрядження										Бухгалтер _____					
								Сума (грн. коп.)		Дебет		Кредит		Сума (грн. коп.)	
Залишок попереднього авансу								0							
Перевитрата								0							
Одержано (від кого, № та дата)															
1. Касир, ВКО №17, 12.06.2019								4000.00		373		301		4000.00	
2.															
3.															
Усього отримано								4000.00						4000.00	
Витрачено								3400.00		209		372		3400.00	
Залишок								600		301		372		600	
Перевитрата								0							

Рисунок 2.3 – «Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт»

Синтетичний облік АВ включає в себе процес систематичного реєстрування, класифікації та узагальнення інформації про всі АВ. Цей облік відображає загальну картину витрат, що виникають у процесі адміністративної діяльності, і дозволяє ефективно контролювати та аналізувати витрати з метою прийняття управлінських рішень. Облік цих витрат здійснюється шляхом їх відображення на відповідних рахунках бухгалтерського обліку, що дозволяє звести їх у підсумкові показники, необхідні для складання фінансової звітності. Систематичний аналіз АВ дає можливість виявити резерви для їх зниження та підвищення ефективності використання ресурсів організації [40].

Для обліку АВ призначений відповідний синтетичний рах. 92 «Адміністративні витрати». У нього не має затверджених на державному рівні субрахунків. Характеристика 92 рах. представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Характеристика 92 рахунку [11]

Рахунок		Характеристика
№	Назва	
92	Адміністративні витрати	Відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства
Перелік витрат	<ul style="list-style-type: none"> – загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати тощо); - витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу; – витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона); – винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо); – витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо); – амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання; – витрати на врегулювання спорів у судових органах; – податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг); – плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків; – інші витрати загальногосподарського призначення. 	
	Дебет	
Сума визнаних адміністративних витрат		Списання на рахунок 79 «Фінансові результати»

Рах. 92 "Адміністративні витрати" є ключовим елементом у системі обліку витрат підприємства, що пов'язані з управлінням та загальногосподарською діяльністю. Цей рахунок використовується для відображення всіх витрат, які несуться на забезпечення функціонування апарату управління та загальногосподарських потреб, що не включаються безпосередньо до виробничої собівартості продукції, робіт чи послуг. Рах. 92 має активний характер і, зазвичай, використовується для накопичення інформації про витрати впродовж звітного періоду. З метою забезпечення точності обліку та формування фінансової звітності, підприємства використовують рах. 92 для детального відображення всіх АВ, що дозволяє контролювати їх обсяги, аналізувати динаміку змін та вживати заходів щодо оптимізації. При здійсненні облікових проведення, витрати, що відносяться до

адміністративних, відображаються на дебеті рахунку 92. Це можуть бути проведення, пов'язані з нарахуванням заробітної плати адміністративному персоналу, нарахуванням амортизації, оплати комунальних послуг та інші.

По закінченню звітної періоду або при необхідності визначення фінансового результату від операційної діяльності, сума накопичених АВ списується з рахунку 92 на дебет рахунку 79 "Фінансові результати". Це проведення забезпечує віднесення АВ до загальних витрат підприємства і є необхідним для визначення чистого фінансового результату за звітний період. Використання рах. 92 дозволяє підприємству забезпечувати систематичний та повний облік АВ, що є важливою складовою управлінського обліку та аналізу ефективності господарської діяльності. Таким чином, рах. 92 є важливим інструментом для управління витратами підприємства та формування достовірної фінансової звітності, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Аналітичний облік АВ здійснюється шляхом детального відстеження та фіксації витрат, пов'язаних з управлінською діяльністю підприємства. Спочатку визначаються об'єкти аналітичного обліку, які включають різні види АВ, такі як заробітна плата управлінського персоналу, оренда та утримання офісних приміщень, витрати на зв'язок, амортизація офісного обладнання, канцелярські товари, юридичні та аудиторські послуги, витрати на навчання персоналу, транспортні витрати та інші супутні витрати. Далі створюються відповідні аналітичні рахунки або субрахунки для кожного виду витрат, що дозволяє деталізувати інформацію та забезпечує прозорість у їх обліку. Важливим етапом є розподіл витрат за центрами відповідальності, що дозволяє відслідковувати витрати окремих підрозділів або департаментів і оцінювати ефективність їх діяльності. Аналітичний облік АВ також передбачає регулярне складання звітів, які відображають структуру та динаміку витрат, а також порівняння фактичних витрат з плановими показниками, що дозволяє виявити відхилення та приймати коригуючі заходи. Для забезпечення точності та повноти обліку використовуються сучасні інформаційні системи та програмне

забезпечення, які автоматизують процес збору, обробки та аналізу даних. Крім того, періодично проводяться внутрішні аудити для перевірки правильності та достовірності облікових даних. Аналітичний облік АВ є важливим інструментом управління, оскільки надає керівництву підприємства необхідну інформацію для оптимізації витрат, підвищення ефективності управлінської діяльності та забезпечення фінансової стабільності (рис. 2.4) [14; 16].

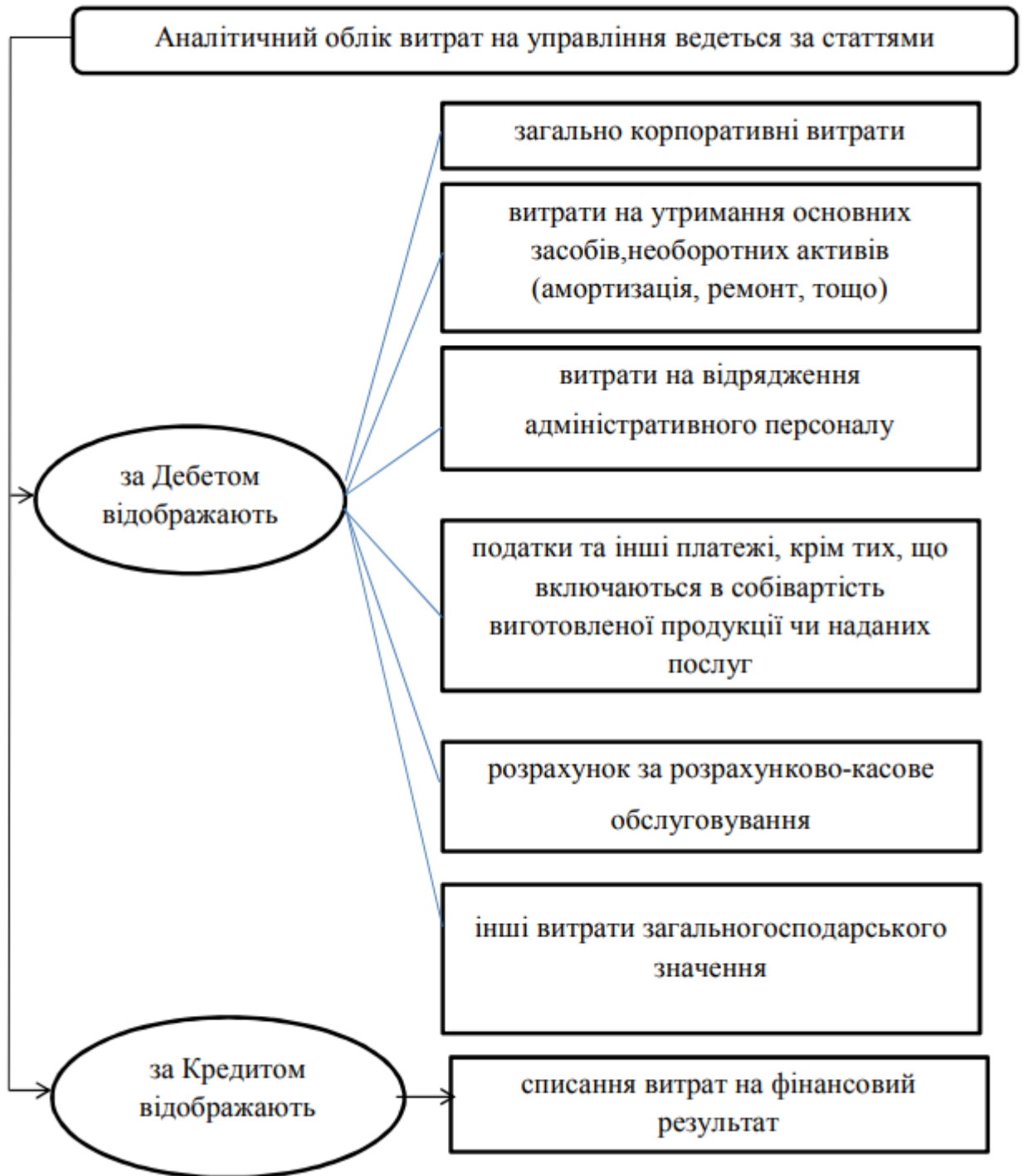

Рисунок 2.4 - Узагальнена схема аналітичного обліку АВ [42, 58]

Робочий план рахунків ПРАТ «Центральний ГЗК» є детальною системою бухгалтерських рахунків, що використовується для ведення обліку фінансово-господарської діяльності підприємства. Він розроблений з урахуванням специфіки гірничодобувної промисловості та включає рахунки для відображення всіх операцій, пов'язаних із видобутком, збагаченням та реалізацією корисних копалин. Робочий план рахунків охоплює всі аспекти виробничої діяльності комбінату: облік витрат на видобуток і збагачення руди, облік готової продукції, основних засобів, запасів, розрахунків з постачальниками та покупцями, а також облік фінансових результатів. У цьому контексті 92 рахунок має особливе місце. Витяг із робочого плану рахунків ПРАТ «Центральний ГЗК» засвідчує, що комбінатом не встановлено до нього додаткові субрахунки.

Схема аналітичного обліку АВ починається з ідентифікації та класифікації витрат за їх характером і місцем виникнення. Для забезпечення точного обліку, кожна адміністративна витрата повинна бути документально підтверджена відповідними первинними документами, такими як рахунки-фактури, накладні, акти виконаних робіт, таблиці обліку робочого часу та інші. Ці документи збираються і систематизуються у відповідні облікові реєстри, які дозволяють відстежувати витрати за певними статтями і підрозділами підприємства. На основі зібраних даних бухгалтерія складає звіти про АВ, які аналізуються для виявлення тенденцій, відхилень від запланованих показників і можливостей для оптимізації витрат. Цей аналіз допомагає керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо підвищення ефективності адміністративних процесів і зниження витрат. Крім того, інформація про АВ використовується для складання фінансової звітності підприємства. Вона є невід'ємною частиною звіту про фінансові результати, де АВ відображаються у складі операційних витрат. Отже, схема аналітичного обліку АВ забезпечує комплексний підхід до управління і контролю витрат, сприяючи підвищенню фінансової дисципліни та ефективності діяльності підприємства (рис. 2.5).

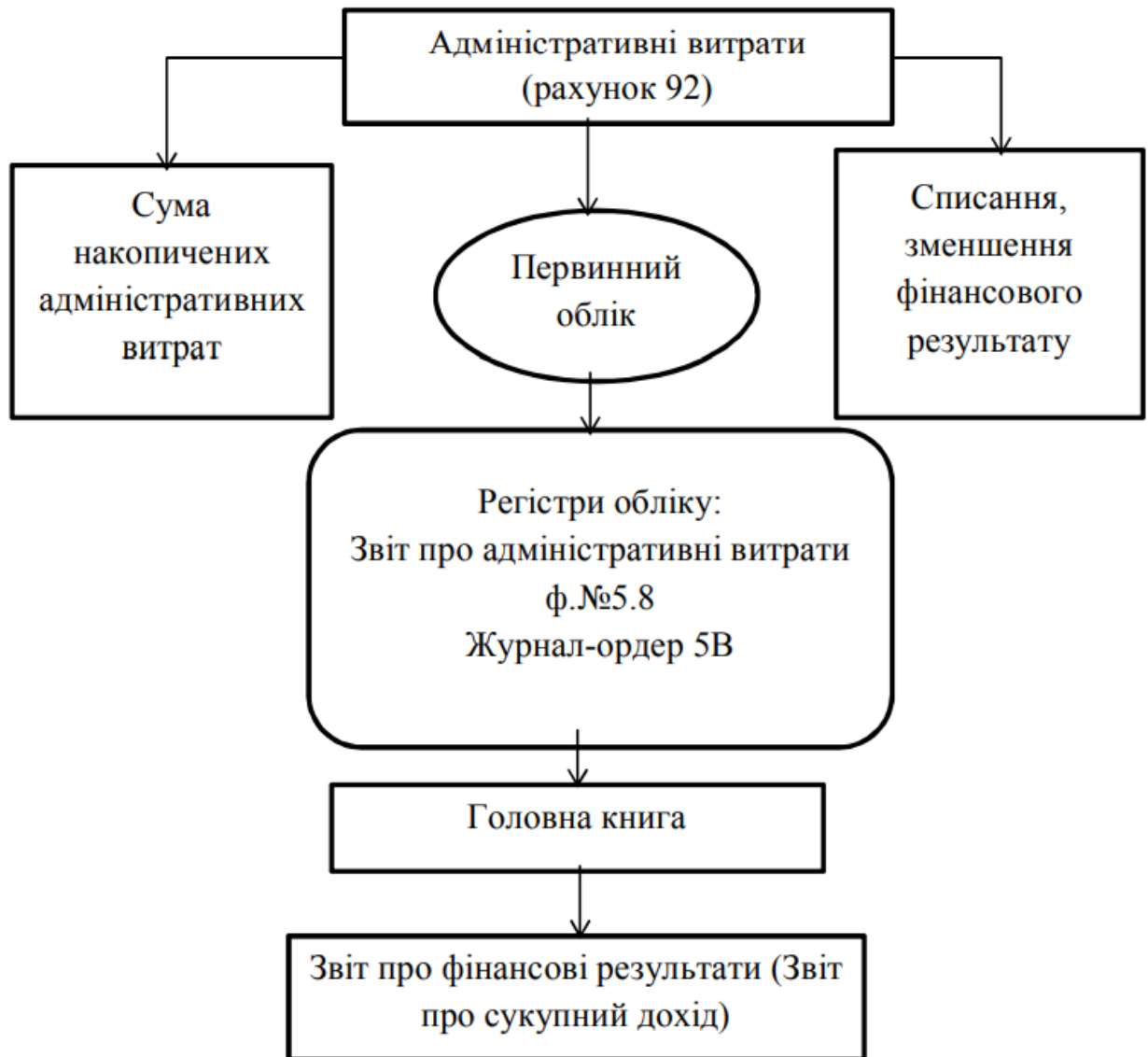

Рисунок 2.5 - Узагальнена схема організації обліку АВ [14; 40]

Бухгалтерське проведення з обліку АВ є важливою складовою фінансового обліку будь-якого підприємства. У бухгалтерському обліку АВ проводяться різноманітні операції, такі як оформлення та облік документів, пов'язаних з оплатою зарплати, виписування та оплата рахунків за оренду та комунальні послуги, фіксація та облік витрат на закупівлю офісного обладнання та інвентарю, а також установлення та ведення реєстру витрат на організацію заходів для персоналу та інших адміністративних потреб. Ці проведення відображаються в обліку підприємства через відповідні рахунки обліку витрат (табл. 2.8 – 2.9).

Таблиця 2.8 – Відображення АВ в обліку [34]

№ п/п	Господарська операція	Дебет	Кредит
1	Нараховано зарплату адміністративному персоналу	92 «Адміністративні витрати»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
2	Нараховано відрахування на соціальні заходи працівникам апарату управління	92 «Адміністративні витрати»	65 «Розрахунки за страхуванням»
3	Оплата послуг «Нова пошта»	92 «Адміністративні витрати»	68 «Розрахунки за іншими операціями»
4	Списано канцтовари та бланки документів які відносяться до адміністративних	92 «Адміністративні витрати»	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»
5	Оплачено витрати за розрахунково-касове обслуговування	92 «Адміністративні витрати»	31 «Рахунки в банках»
6	Нараховано амортизацію необоротних активів загальногосподарського призначення	92 «Адміністративні витрати»	13 «Знос (Амортизація) необоротних активів»
7	Витрати по відрядженню керівництва списано на адміністративні витрати	92 «Адміністративні витрати»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
8	Відображено нарахування на заробітну плату до фонду забезпечення виплати відпусток	92 «Адміністративні витрати»	471 «Забезпечення виплат відпусток»
9	Віднесено на адміністративні витрати вартість робіт і послуг підрядників (орендна плата, плата за опалення та освітлення та інше)	92 «Адміністративні витрати»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
10	Списано запчастини на адміністративний транспорт	92 «Адміністративні витрати»	20 «Виробничі запаси»
11	Частину витрат майбутніх періодів віднесено на адміністративні витрати	92 «Адміністративні витрати»	39 «Витрати майбутніх періодів»
12	Списано витрати на управління на фінансові результати	79 «Фінансові результати»	92 «Адміністративні витрати»

Таблиця 2.9 – Господарські операції щодо АВ та їх облік [14; 40]

Зміст господарської операції рахунків	Кореспонденція	
	Дебет	Кредит
Нараховано амортизацію по основних засобах і нематеріальних активах адміністративного призначення	92	13
Віднесено виробничі запаси на адміністративні витрати	92	20
Списані малоцінні та швидкозношувані предмети адміністративного призначення	92	22
Оплачені адміністративні витрати із каси підприємства	92	30
Оплачені адміністративні витрати із розрахункового рахунку підприємства	92	31
Списано витрати по відрядженню на адміністративні витрати	92	372
Віднесено частину витрат майбутніх періодів на адміністративні витрати	92	39
Проведено нарахування на заробітну плату до фонду забезпечення виплати відпусток	92	471
Віднесено вартість робіт і послуг підрядників на адміністративні витрати	92	63
Нараховано заробітну плату працівникам адміністративного персоналу	92	66
Списано адміністративні витрати на фінансові результати	79	92

Бухгалтерські записи з обліку АВ на ПРАТ «Центральний ГЗК» у жовтні 2022 р. узагальнені в табл. 2.10.

Відомість аналітичного обліку АВ є важливим інструментом для підприємства для контролю та аналізу його витрат. При заповненні цієї відомості спочатку збираються всі дані про АВ. Після збору всіх необхідних даних вони внесені в спеціальну таблицю чи програму обліку, де вони структуруються за різними категоріями витрат. Кожен елемент витрат має бути чітко ідентифікованим і класифікованим відповідно до стандартів бухгалтерського обліку. Заповнюючи відомість, бухгалтер повинен враховувати всі витрати, що стосуються адміністративних функцій підприємства, та дотримуватися всіх внутрішніх та законодавчих вимог. Після завершення заповнення відомості проводиться перевірка на достовірність та коректність внесених даних. Відомість аналітичного обліку АВ використовується для аналізу та планування бюджету, виявлення ефективності витрат, а також для прийняття управлінських рішень з метою оптимізації витрат та підвищення ефективності управління. Приклад її заповнення наведено у табл. 2.11.

Таблиця 2.10 – Бухгалтерські записи з обліку АВ на ПРАТ «Центральний ГЗК» у жовтні 2022 р.

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис.грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1	Відображено витрати на службові відрядження адміністративного персоналу	92 «Адміністративні витрати»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	46,17
2	Нараховано амортизацію адміністративного приміщення	92 «Адміністративні витрати»	131 «Знос основних засобів»	342,87
3	Оплачено послуги за проведений аудит	92 «Адміністративні витрати»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	27,83
4	Відображено витрати на зв'язок бухгалтерії заводоуправління	92 «Адміністративні витрати»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	48,15
5	Нарахування заробітної плати адміністрації	92 «Адміністративні витрати»	66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	3459,44
6	Нараховано єдиний соціальний ~~несок~~ на заробітну плату адміністративним працівникам	92 «Адміністративні витрати»	65 «Розрахунки по страхуванню»	761,08
7	Нарахована орендна плата (адміністративні приміщення)	92 «Адміністративні витрати»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	567,18
8	Послуги з охорони адміністративних приміщень	92 «Адміністративні витрати»	631 «Розрахунки з вітчизняними ~~постачальниками»~~ »	4426,9
9	Нарахування витрат на сплату податку на землю	92 «Адміністративні витрати»	641 «Розрахунки за податками й платежами»	765,9
10	Здійснена плата за розрахунково-касове обслуговування банком	92 «Адміністративні витрати»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	34,27
11	Списані на фінансовий результат адміністративні витрати	791 «Результат основної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»	10479,79
12	Списано фінансовий результат на нерозподілений прибуток	44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	791 «Результат основної діяльності»	10479,79

Таблиця 2.11 – Приклад заповнення відомості аналітичного обліку до рах. 92 "АВ" (у тис. грн.)

Дата	№ запису	Кор. рахунок	Зміст запису	Адміністративні витрати, тис. грн.				Разом	Списання сальдо адмін. витрат
				1. Загальні та корпоративні	2. На персонал офісу	3. На утримання приміщень та обладнання	і т. д. ст. 4-10 адмін. витрат		
			З початку року	545	7600	1542	2859	12546	
			С-до на 1.10. 2019р.					12546	
31.10	15	66	Нарахована зарплата		680			680	
31.10	16	65	Нарахування на зарплату і т. д.		255			255	
			Разом за жовтень	168	1060	410	802	2440	
			Сальдо на 1.11. 2019р.					14986	
			Так само до кінця року						
31.12	38	791	Списано сальдо витрат						6748
			З початку року	1382	8300	2452	4614	16748	16748
			сальдо на 1.01. 2020р.					-	

Україна має різноманітні види звітності, такі як фінансова звітність, податкова й статистична звітність, звітність перед регуляторами та інші.

Податкова звітність має відповідати вимогам податкового законодавства країни, в якій знаходиться суб'єкт господарювання. Зазвичай це означає подання різних форм, заяв, звітів та інших документів на відповідні податкові органи з певною регулярністю або при настанні певних подій (наприклад, кінця фінансового року). Правильно складена податкова звітність є важливою для уникнення податкових штрафів та конфліктів з податковими органами, а також для забезпечення точності інформації про фінансовий стан суб'єкта господарювання. У податкову звітність в Україні включаються різноманітні форми, які залежать від виду діяльності та правової форми суб'єкта господарювання. Деякі з найпоширеніших форм включають:

Декларація про податок на прибуток підприємств.

Декларація про податок на додану вартість (ПДВ).

Декларація про податок на доходи фізичних осіб.

Звіт про валютні операції.

Реєстр податкових накладних (для ПДВ).

Звіт про фінансові результати [40].

Додаткові форми та заяви відповідно до специфіки діяльності.

Ці форми потрібно подавати до відповідних податкових органів в строк, визначений законодавством. Від точного переліку форм може залежати сума податків, які підприємство зобов'язане сплатити, тому їх правильне заповнення та подання є важливим аспектом фінансового управління.

Форми податкової звітності, які можуть містити інформацію про адміністративні витрати, включають:

- Декларація про податок на прибуток підприємств: у най, зазвичай, зазначається велика кількість різних видів витрат, включаючи адміністративні витрати, які здійснюються підприємством у процесі його діяльності;

- декларація про податок на додану вартість (ПДВ): до неї можуть бути включені витрати, пов'язані з адмініструванням операцій з обороту товарів та

послуг, такі як витрати на обслуговування персоналу, адміністративні послуги тощо.

У статистичну звітність в Україні включаються різноманітні форми, що залежать від виду діяльності та специфіки підприємства. Деякі з найпоширеніших форм статистичної звітності включають:

Звіт про виробництво продукції або надання послуг.

Звіт про кадри (зайнятість працівників, заробітна плата тощо).

Звіт про обсяги та структуру реалізації продукції.

Звіт про зовнішньоекономічну діяльність (для підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність).

Звіт про обсяги та структуру інвестицій.

Перелічені форми статистичної звітності подаються до відповідних органів статистики згідно з встановленими термінами та правилами. Вони допомагають збирати та аналізувати дані про різні аспекти економічної діяльності підприємств і сприяють прийняттю ефективних управлінських рішень на рівні держави.

У статистичну звітність в Україні, інформація про адміністративні витрати може включатися в наступні форми:

Звіт про виробництво продукції або надання послуг: може містити витрати, пов'язані з адміністративним управлінням підприємства, такі як витрати на офісне устаткування, оренду офісних приміщень, заробітну плату адміністративного персоналу тощо.

Звіт про кадри: у цьому звіті може бути включена інформація про кількість та витрати на адміністративний персонал, а також інші адміністративні витрати, пов'язані з управлінням персоналом.

Звіт про обсяги та структуру реалізації продукції: він може містити інформацію про витрати на адміністративне забезпечення реалізації продукції, такі як витрати на маркетинг, рекламу, управління тощо.

Вищенаведені форми дозволяють отримати загальну картину щодо різних аспектів діяльності підприємства, включаючи інформацію про адміністративні

витрати, яка є важливою для аналізу ефективності управління та планування бюджету.

Фінансова звітність - це комплексна інформаційна документація, яка надає об'єктивну картину фінансового стану, результатів діяльності та грошових потоків підприємства за певний період. Вона включає такі складові:

Баланс - це зведена таблиця, яка відображає фінансовий стан підприємства на певну дату. Вона складається з активів (всіх матеріальних та фінансових ресурсів, які належать підприємству) та пасивів (зобов'язань перед кредиторами та власного капіталу).

Звіт про фінансові результати - відображає прибутки та витрати підприємства протягом звітного періоду, що дозволяє оцінити його фінансову продуктивність та рентабельність.

Звіт про грошові потоки - це документ, який відображає рух грошових коштів у підприємства за певний період і допомагає оцінити його платоспроможність та здатність генерувати грошові потоки.

Звіт про зміни в капіталі - це інформація про зміни в структурі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду, яка включає в себе операції з емісії акцій, виплати дивідендів тощо.

Суми АВ відображаються у Звіті про фінансові результати (табл. 2.12).

Облікові дані щодо АВ мають на меті забезпечити підприємство достовірною та комплексною інформацією про витрати, пов'язані з управлінням та адмініструванням. Їх призначення включає забезпечення ефективного контролю за фінансовими ресурсами, аналіз фінансової діяльності підприємства з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Облікові дані створюють основу для розроблення стратегій оптимізації та ефективного управління АВ, спрямованих на збільшення ефективності використання ресурсів та зниження загальних витрат підприємства. Таким чином, облікові дані щодо адміністративних витрат виступають не лише як джерело інформації для фінансового обліку, але і як інструмент для прийняття стратегічних управлінських рішень з метою оптимізації діяльності підприємства (рис. 2.6).

Таблиця 2.12 – Відображення статей усіх витрат у фінзвітності

Рядок звітності	Найменування показника витрат	Застосовувані субрахунки другого порядку	
		При використанні класу 9	При використанні класу 8
2050	Собівартість реалізованої продукції	90 "Собівартість реалізації", субрахунки 901-903	80 "Матеріальні витрати", субрахунки 801- 809 81 "Витрати на оплату праці", субрахунки 811 - 816
		91 "Загальновиробничі витрати", субрахунки за видами витрат	
2130	Адміністративні витрати	92 "Адміністративні витрати"	82 "Відрахування на соціальні заходи", субрахунки 821- 824 83 "Амортизація", субрахунки 831- 833
2150	Витрати на збут	93 "Витрати на збут"	
2180	Інші операційні витрати	94 "Інші операційні витрати"	84 "Інші операційні витрати", субрахунки за видами витрат
2250	Фінансові витрати	95 "Фінансові витрати"	85 "Інші витрати", субрахунки за видами витрат
2255	Витрати від участі у капіталі	96 "Витрати від участі у капіталі"	
2270	Інші витрати	97 "Інші витрати"	
2300	Витрати з податку на прибуток	98 "Податок на прибуток"	79 "Фінансові результати"

Облікові дані використовуються в цілях управління

→	визначення динаміки витрат підприємства
→	мінімізації витрат шляхом порівняння фактичних витрат з витратами, передбаченими в кошторисі
→	оптимізації виробництва за підрозділами, для підтримання рівномірного потоку матеріалів
→	отримання повних точних даних про діяльність підприємства
→	встановлення витрат за основними функціями управління
→	розрахунку витрат у розрізі виробничих підрозділів підприємства
→	мінімізації витрат на одиницю продукції (робіт, послуг)
→	оцінки витрат при виборі та прийнятті управлінських рішень
→	виявлення технічних способів і засобів виміру та контролю
→	пошуку резервів зниження витрат на всіх етапах діяльності та в

Рисунок 2.6 – Призначення облікових даних щодо АВ [49]

Управлінський облік АВ є важливою складовою ефективного управління фірмою чи організацією. Його особливості полягають у систематичному зборі, обробці та аналізі інформації про АВ з метою оптимізації цих витрат і підвищення загальної продуктивності (рис. 2.7).

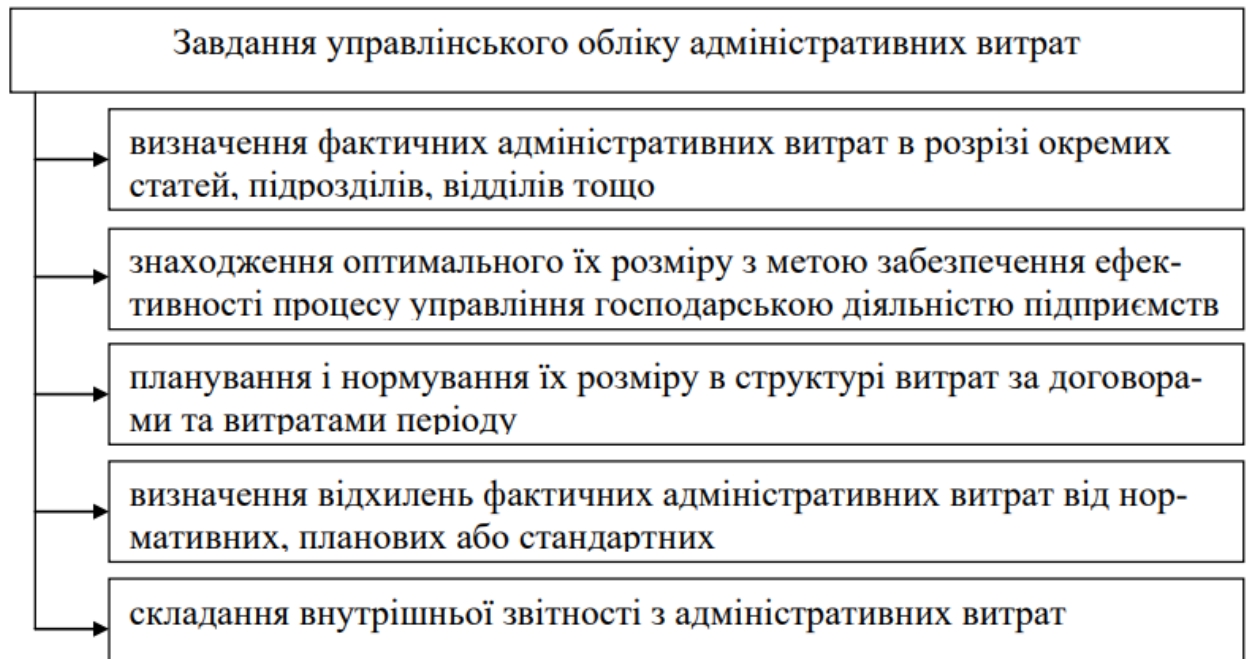

Рисунок 2.7 – Завдання управлінського обліку АВ [49]

Основні аспекти управлінського обліку АВ включають:

Класифікація витрат: систематична класифікація АВ за функціональними групами дозволяє краще розуміти природу цих витрат і їх вплив на діяльність організації.

Стандартизація процесів: управлінський облік АВ передбачає встановлення стандартів та процедур, які регулюють збір, обробку та звітність щодо цих витрат, щодопомагає забезпечити однорідність та порівнянність даних.

Аналіз ефективності: основна мета управлінського обліку АВ - це виявлення можливостей для зменшення витрат та підвищення ефективності використання ресурсів.

Прогнозування: інформація, зібрана в процесі управлінського обліку АВ, може бути використана для прогнозування майбутніх витрат та розробки стратегій зниження витрат.

Звітність: відображення результатів управлінського обліку АВ у звітності допомагає керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо оптимізації витрат та покращення ефективності.

Таким чином, управлінський облік АВ спрямований на забезпечення керівництва компанії адекватною та достовірною інформацією для прийняття оптимальних управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію витрат та досягнення стратегічних цілей.

2.3 Проблемні аспекти обліку та оптимізації адміністративних витрат та можливі шляхи їх вирішення

Проблемні питання ведення бухгалтерського обліку АВ на гірничо-збагачувальних комбінатах включають у себе низку аспектів, які можуть впливати на точність, прозорість та ефективність фінансового управління. Деякі з них включають:

1. Недостатня деталізація витрат: відсутність чіткої структуризації АВ може ускладнювати аналіз та контроль за ними, що може призвести до втрати контролю над витратами та неправильного їх розподілу.

2. Неточність визначення об'єктів витрат: неоднозначне визначення об'єктів АВ може призвести до помилкового їх розподілу або навіть використання для інших цілей, що порушує принципи бухгалтерського обліку.

3. Недостатній контроль за витратами: відсутність ефективних систем контролю може спричинити необґрунтоване збільшення адміністративних витрат або навіть випадки корупції та втрати фінансових ресурсів.

Вищевиділена тріада проблем підкреслює важливість належного організаційного підходу до ведення бухгалтерського обліку АВ на гірничо-

збагачувальних комбінатах, включаючи встановлення чітких процедур, контрольних механізмів та використання сучасних технологій для автоматизації процесів.

У цьому контексті вирішення проблем слід розпочати із введення додаткових субрахунків до 92 рах., що є необхідним з кількох причин. По-перше, це сприятиме покращенню системи обліку і звітності, забезпечуючи більш деталізовану інформацію про фінансові операції. Завдяки цьому зросте прозорість та контроль над фінансами, що є важливим для ефективного управління фінансовими ресурсами. По-друге, введення додаткових субрахунків дозволить краще відслідковувати витрати і доходи за різними напрямками діяльності чи об'єктами. Це дозволить керівництву здійснювати більш точне управління фінансовими ресурсами, розподіляти їх ефективніше та приймати обґрунтовані рішення щодо фінансових стратегій компанії. Крім того, розширення переліку субрахунків до 92 рах. сприятиме виконанню вимог законодавства щодо звітності та оподаткування, оскільки відповідна деталізація фінансової звітності часто є обов'язковою для дотримання встановлених нормативів. Отже, введення додаткових субрахунків до 92 рах. має значний практичний сенс і сприятиме покращенню фінансового управління, забезпечуючи більшу точність, прозорість та відповідність законодавчим вимогам (табл. 2.13).

Управління АВ за центрами відповідальності та місцями їх виникнення є ключовою стратегічною складовою ефективного фінансового управління ПРАТ «Центральний ГЗК». Цей підхід базується на принципах визначення та аналізу АВ, розподілу витрат за центрами відповідальності та місцями їх виникнення, а також встановленні бюджетів для кожного центру. Початковий етап алгоритму передбачає аналіз всіх адміністративних витрат ПРАТ «Центральний ГЗК», що включає в себе витрати на загальне управління, бухгалтерію, кадри, закупівлі тощо. Після цього визначаються центри відповідальності, які можуть бути як функціональними (наприклад, відділи кадрів, фінансів), так і географічними (відділення, філії компанії).

Таблиця 2.13 – Удосконалений робочий план рахунків для ПРАТ «Центральний ГЗК»

Субрахунок	Найменування статті
92110000	Заробітна плата АУП
92120000	Відрахування
92130000	Забезпечення виплат відпусток
92140000	Забезпечення виплат відпусток (відрахування)
92150000	Забезпечення матеріального заохочення
92160000	Інші професійні послуги
92200000	Матеріальні витрати
92300000	Створення/відновлення резерву з податків і зборів
92400000	Витрати по податках і зборах
92500000	Амортизація основних засобів та НМА
92600000	Створення/відновлення резерву під аудит фінансової звітності
92700000	Створення/відновлення резерву під аванси ВНА (ПДВ)
92800000	Інші адміністративні витрати

Наступним кроком є встановлення бюджетів на АВ для кожного центру. Ці бюджети формуються на основі історичних даних, прогнозів та стратегічних цілей організації. Після встановлення бюджетів проводиться моніторинг та контроль за їх виконанням, що дозволяє вчасно виявляти відхилення та реагувати на них. Однією з головних переваг такого алгоритму є збільшення контролю за АВ шляхом їх систематизації та встановлення чіткої відповідальності за них. Також цей підхід сприяє оптимізації витрат та раціоналізації бізнес-процесів. Однак, важливо пам'ятати про можливі труднощі, пов'язані з точністю прогнозування витрат та необхідністю постійного аналізу та коригування бюджетів у відповідності зі змінами у бізнес-середовищі (рис. 2.8).

Стимулювання персоналу є невід'ємною складовою ефективного управління АВ в сучасному бізнес-середовищі. Цей процес має вирішальне значення для забезпечення підвищення продуктивності праці, оптимізації витрат та збільшення конкурентоспроможності підприємства.

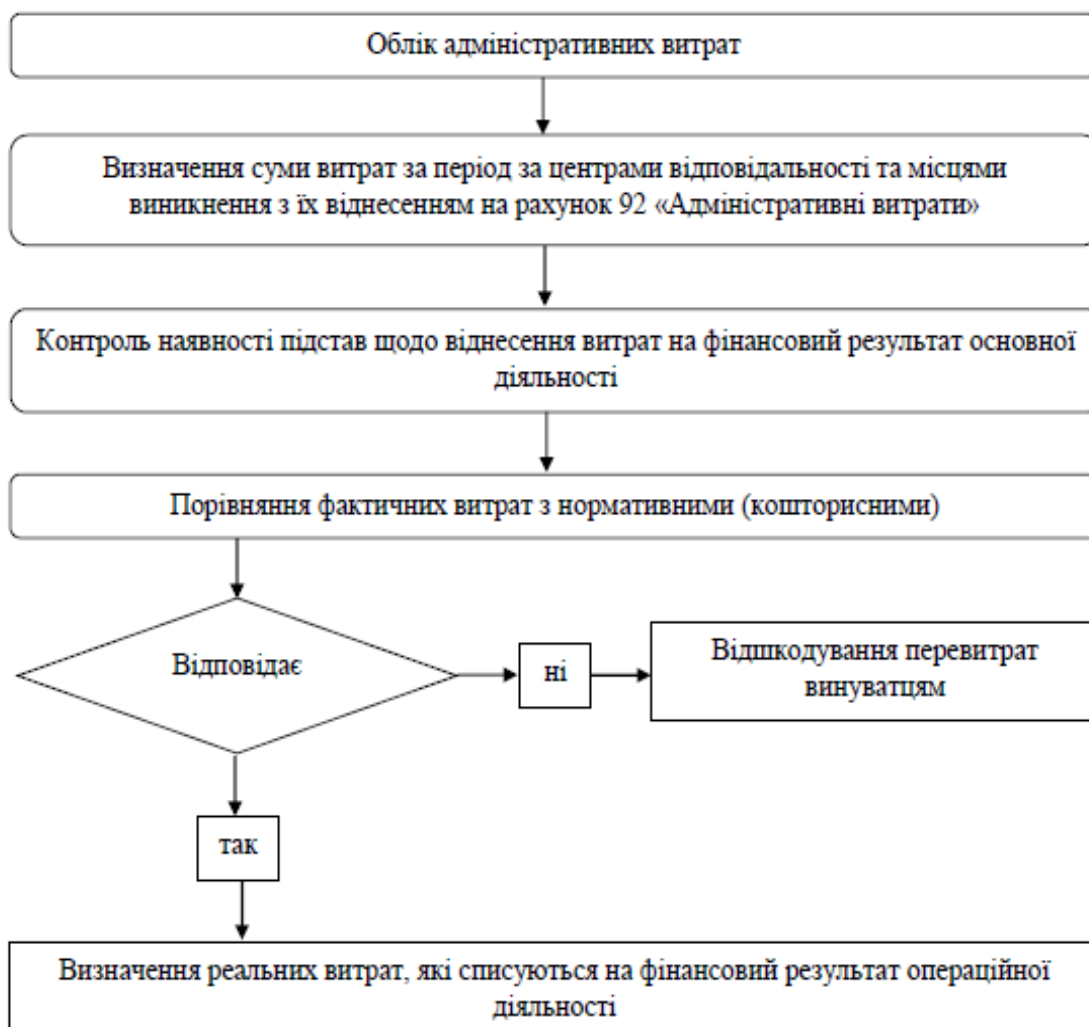

Рисунок 2.8 – Алгоритм управління АВ [55]

У першу чергу, стимулювання персоналу сприяє мотивації працівників до досягнення поставлених цілей щодо зменшення А. Потужний системний підхід до стимулювання, що базується на індивідуальних та командних досягненнях, дозволяє привернути увагу персоналу до ефективного використання ресурсів, оптимізації бізнес-процесів та виявлення нових можливостей для зниження витрат. По-друге, система стимулювання повинна бути побудована на принципах прозорості та справедливості. Чіткі критерії оцінки результатів та прозорість у розподілі стимулюючих винагород допомагають підтримувати внутрішню мотивацію працівників та забезпечують відчуття справедливості серед колективу. Крім того, важливо використовувати різноманітні інструменти стимулювання, такі як фінансові бонуси, премії, можливості професійного розвитку, а також гнучкі графіки роботи або інші нефінансові заохочення. Це

дозволяє підібрати оптимальні мотиваційні інструменти для різних категорій працівників та врахувати їхні індивідуальні потреби та мотиваційні фактори. Зокрема, розробка імпульсивних програм, які стимулюють працівників до пошуку та впровадження інноваційних рішень для зменшення АВ, може виявитися ефективною стратегією. Підтримка та визнання успішних ініціатив у цьому напрямку стимулює творчий підхід до вирішення проблем та сприяє постійному покращенню ефективності бізнес-процесів (рис. 2.9).

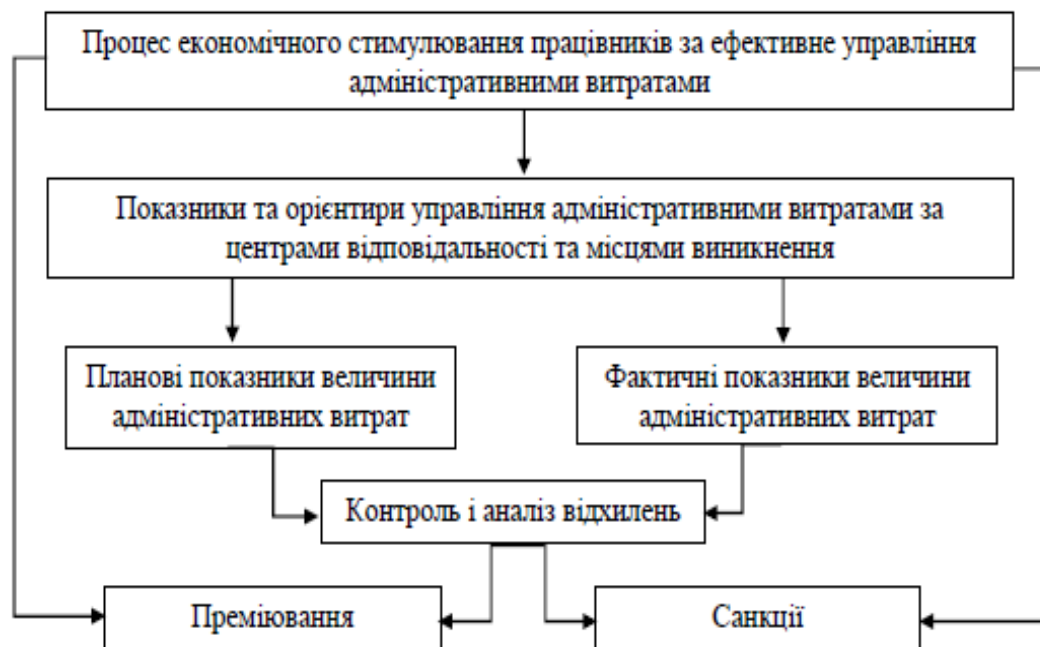

Рисунок 2.9 – Процес економічного стимулювання персоналу за результативне управління АВ [55]

Отже, стимулювання персоналу є ключовим фактором у забезпеченні ефективного управління АВ. Правильно побудована система мотивації, яка базується на прозорих критеріях, різноманітних заохоченнях та підтримці інноваційного підходу, може значно збільшити продуктивність праці та покращити фінансові результати організації.

Таким чином, оптимізація АВ є ключовим завданням для підприємств у сучасному бізнес-середовищі. АВ включають у себе витрати, пов'язані з управлінням підприємством, включаючи зарплати адміністративного персоналу, витрати на оренду офісних приміщень, комунальні послуги, закупівлю офісного обладнання та програмного забезпечення, а також інші

пов'язані витрати. Для ефективною оптимізації АВ підприємства важливо впроваджувати комплексний підхід, що включає в себе наступні шляхи:

Автоматизація процесів: використання спеціалізованих програмних засобів для автоматизації рутинних адміністративних операцій, таких як облік кадрів, фінансовий облік, обробка документації тощо, дозволяє зменшити кількість робочих годин, необхідних для виконання цих завдань, та знизити ймовірність помилок.

Ефективне управління персоналом: ретельне планування робочих графіків, раціональне розподілення обов'язків та навантаження сприяють оптимізації витрат на зарплату та підвищенню продуктивності праці адміністративного персоналу.

Раціоналізація офісних приміщень: використання відкритих офісних просторів, спільне використання робочих місць, а також впровадження концепції "робота здалеку" можуть допомогти зменшити витрати на оренду та утримання офісних приміщень.

Мінімізація витрат на матеріальні ресурси: пошук альтернативних постачальників, оптимізація запасів та впровадження політики енергоефективності дозволяють зменшити витрати на офісне обладнання, матеріали та комунальні послуги.

Стандартизація та уніфікація процесів: впровадження стандартів управління та процедур сприяє зниженню часу, необхідного для виконання адміністративних завдань, а також зменшує ймовірність виникнення помилок.

Аудит та аналіз витрат: регулярний аналіз структури та динаміки АВ дозволяє вчасно виявляти та усувати надмірні витрати та виявляти потенційні джерела оптимізації.

Загальний результат впровадження таких заходів полягає в зменшенні адміністративних витрат підприємства, підвищенні ефективності його функціонування та збільшенні конкурентоспроможності на ринку. Оптимізація адміністративних витрат є постійним процесом, який вимагає системного підходу та постійного контролю з боку управління підприємством.

ВИСНОВКИ

Адміністративні витрати є важливою складовою витратного апарату підприємства та представляють собою витрати, пов'язані з організаційно-управлінською діяльністю. Сутність АВ полягає в тому, щоб забезпечити функціонування та управління підприємством, включаючи планування, координацію, контроль та організацію діяльності. Ці витрати виникають в результаті проведення адміністративних операцій та процесів, не пов'язаних безпосередньо з виробництвом товарів або наданням послуг.

Функції АВ включають в себе забезпечення необхідних ресурсів для здійснення управлінських операцій, включаючи оплату персоналу, витрати на офісне устаткування, а також на навчання та розвиток персоналу. Крім того, вони сприяють забезпеченню ефективності та ефективності управління підприємством, створюючи умови для розвитку бізнесу та досягнення стратегічних цілей.

Класифікація АВ може бути здійснена за декількома критеріями, включаючи функціональну класифікацію (наприклад, витрати на керівництво, управління персоналом, адміністративне обслуговування), за об'єктами витрат (наприклад, оплата праці, витрати на оренду, комунальні послуги), та за джерелами виникнення (наприклад, планові адміністративні витрати, непередбачені витрати на управління). Класифікація допомагає систематизувати та узгодити витрати для подальшого обліку та аналізу, що дозволяє керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Облік АВ регулюється рядом нормативних документів, які встановлюють вимоги до організації бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності. Один із основних документів, що визначає загальні принципи обліку в Україні, - Цивільний кодекс України, в якому містяться загальні норми щодо управління бізнесом та ведення бухгалтерського обліку. Також важливими нормативними актами є Податковий кодекс України та Закон про бухгалтерський облік, які містять вимоги до обліку АВ з точки зору податкової звітності та

бухгалтерської звітності відповідно. Вони визначають порядок класифікації, реєстрації та відображення адміністративних витрат у фінансовій звітності, а також правила їх оподаткування. Окрім цього, важливою роллю у регулюванні обліку АВ є НБСБО 16 та міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які визначають принципи та вимоги до складання фінансової звітності, включаючи вимоги щодо обліку та відображення адміністративних витрат.

Для деталізованого дослідження обрано ПРАТ «Центральний ГЗК», на якому облік ведеться за Міжнародними стандартами.

Аналіз діяльності комбінату дозволяє зробити висновок про погіршення економічних показників у 2022 р. - під час війни, що може бути наслідком кількох ключових чинників. По-перше, повномасштабне вторгнення призвело до збільшення ризиків та невизначеності в бізнес-середовищі. Небезпека для персоналу та обладнання, руйнування інфраструктури, обмеження на транспортування продукції - це лише деякі з труднощів, з якими стикається підприємство під час війни. Це призвело до зниження продуктивності та збільшення витрат на безпеку та відновлення. По-друге, військові дії призвели до порушень в глобальних ланцюгах постачання та зовнішньоекономічних зв'язків. Заборони на експорт-імпорт, переривання транспортних маршрутів та збільшення тарифів на логістичні послуги ускладнили здійснення операцій з виробництва та збуту продукції. Крім того, війна призвела до змін у фіскальній та монетарній політиці країни, що може вплинути на фінансове здоров'я ПРАТ «Центральний ГЗК» через збільшення податкового тиску або зміни в курсах валют. Усі ці фактори спричинили погіршення економічних показників гірничо-збагачувального комбінату під час війни, зокрема зменшення обсягів виробництва, збільшення витрат та зниження прибутку.

Загальний обсяг АВ збільшився на 12213 тис. грн (або на 8,33%) у 2022 році порівняно з 2021 роком. Це зростання може бути обумовлено як зовнішніми факторами, такими як інфляція та зміни в законодавстві, так і внутрішніми факторами, такими як зміни у стратегії управління витратами та оптимізація операційних процесів.

Методика бухгалтерського обліку АВ включає в себе ряд етапів, які спрямовані на систематизацію, класифікацію та аналіз цих витрат з метою забезпечення достовірної та об'єктивної фінансової звітності підприємства. Першим етапом є ідентифікація АВ, що передбачає збір та класифікацію витрат, пов'язаних з управлінською діяльністю підприємства. Це може включати витрати на заробітну плату керівників та адміністративний персонал, оренду офісних приміщень, закупівлю офісного обладнання та інші витрати, пов'язані з підтримкою адміністративних функцій.

Другий етап - це синтетичний облік АВ, під час якого витрати загалом агрегуються та відображаються в бухгалтерських звітах як один цілісний показник. Це дозволяє керівництву та зацікавленим сторонам отримати загальну картину про величину та характер АВ.

На третьому етапі відбувається аналітичний облік, під час якого АВ розглядаються більш детально. Це включає розбивку витрат на окремі складові частини з метою аналізу їх ефективності та оптимізації. Аналітичний облік дозволяє виявляти та аналізувати різноманітні фактори, які впливають на обсяг та структуру АВ, що є важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. У робочому плані рахунків ПРАТ «Центральний ГЗК» відсутня розбивка 92 рах. на окремі субрахунки.

Останній етап - це внесення даних про АВ в бухгалтерську звітність, що включає підготовку фінансових звітів, податкових декларацій та форм статичної звітності та їх подання за встановленими правилами та стандартами.

Проблема оптимізації АВ стає особливо актуальною в умовах постійної динаміки ринкових умов та розвитку технологій. Для бізнесу це може бути ключовим фактором у забезпеченні конкурентоспроможності та стабільності. Однак, на жаль, багато компаній стикаються з рядом проблем у цій сфері, що вимагає детального аналізу та розробки ефективних стратегій вирішення.

Однією з головних проблем є неефективне управління АВ, що призводить до їх надмірності та неконтрольованого зростання, що може бути спричинене

недостатнім моніторингом та аналізом витрат, відсутністю чітких процедур управління, а також недостатнім використанням автоматизованих систем обліку.

Ще однією проблемою є недооцінка важливості оптимізації адміністративних процесів та витрат. Багато компаній зосереджують увагу переважно на оптимізації виробничих процесів, в той час як адміністративні витрати залишаються на другорядному плані. Це може призводити до витрати ресурсів на непродуктивні або зайві процеси, що не приносять додаткової вартості. Також важливою проблемою є недостатня автоматизація та застосування інноваційних технологій у сфері управління адміністративними витратами. Багато компаній все ще використовують застарілі підходи до обліку та контролю витрат, не використовуючи потенціалу сучасних програмних засобів та інформаційних систем.

Для вирішення цих проблем можна розглянути декілька шляхів. По-перше, необхідно впровадити систему ефективного моніторингу та контролю адміністративних витрат, що дозволить ідентифікувати та усувати непродуктивні витрати. По-друге, важливо розробити чіткі процедури управління витратами та впровадити їх у практику діяльності компанії. По-третє, необхідно інвестувати у вдосконалення технологічної бази для автоматизації процесів обліку та контролю витрат.

Отже, вирішення проблем оптимізації адміністративних витрат вимагає комплексного підходу та активної участі керівництва компанії. Важливо усвідомлювати, що ефективне управління витратами є ключовим чинником успішності бізнесу у сучасних умовах, і лише завдяки систематичним заходам можна досягти значного покращення фінансових результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. 3-е вид., доп. і перероб. Житомир : ЖІТІ, 2011. 440с.
2. Бутинець Ф. Ф., Горецька Л. Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. 7.050106 «Облік і аудит»: 2012. 544 с.
3. Господарський кодекс України від 16.03.2003 р. № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Грабова Н. М. Бухгалтерський облік у галузях народного господарства. Київ : КНЕУ, 2003. 203 с.
5. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат і доходів підприємства. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2010. Вип. 2. С. 77-83.
6. Добровський В. М., Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С., Управлінський облік : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 278 с.
7. Дунай М.М. Організація, облік, звітність та оподаткування малого бізнесу: навчальний посібник/ М.М.Дунай, П.Н.Денчук, С.В.Питель. Тернопіль: Астон, (редакція від 2015 р.). 222 с.
8. Дишко І.Ю., Штулер Ю.Ю. Теоретичні аспекти сутності і класифікації адміністративних витрат. *Актуальні проблеми економіки*. 2019 р. №5. С. 222-227.
9. Жиглей І. В. Бухгалтерський облік як інструмент впорядкування господарської діяльності. *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку* : Всеукр. наук.практ. конфер. (м. Чернігів, 25–26 жовтня 2013 р.). Чернігів : Черніг. держ. технол. ун-т, 2013. С. 7–8.
10. Іванюта П. В. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік у виробничих підрозділах сільськогосподарських господарюючих суб'єктів : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури. 2011. 362с.

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.1999р.

12. Ільків Л.А. Класифікація витрат виробництва як необхідна передумова об'єктивного обліку і дієвого контролю. *Облік і фінанси АПК*. 2017. №1-2. С. 105.

13. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік : посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 527 с.

14. Лишиленко О. В. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Вид-во «Центр навчальної літератури», 2008. 219 с.

15. Ловінська Л. Г., Жилкіна Л. В., Голенко О. М. Бухгалтерський облік. Київ : КНЕУ, 2002. 370 с.

16. Малюга Н. М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2005. 548 с.

17. Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: навч. посіб., Київ : Центр учбової літератури, 2012. 450 с.

18. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) підприємств від 18.05.2001 р. № 132. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>

19. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Державного комітету промислової політики України №373 від 09.07.2007р.

20. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text

22. Міжнародний стандарт Бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011#Text

23. Міжнародний стандарт Бухгалтерського обліку 2 «Запаси». URL :

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text

24. Міжнародний стандарт Бухгалтерського обліку 23 «Витрати на позики». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_042#Text

25. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_016#Text

26. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник. Київ : центр навчальної літератури, 2003. 412 с.

27. Мошенський С. З., Олійник О. В. Економічний аналіз : підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. Ф.Ф. Бутинця. 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир : ПП «Рута», 2007. 704 с.

28. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підручник для студ. вищих навч. закл. Київ, Книга, 2004: 542 с.

29. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.13 р. № 73 (зі змінами та доповненнями).

30. НП(С)БО 15 «Доходи», затверджене наказом Мінфіну України від 29.12.99р. №290.

31. НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом Мінфіну України від 28.05.99р. №137.

32. Партин Г. О., Загородній А. Г. Управлінський облік : навч. посібник. Київ : Знання, 2007. 303 с.

33. Піскунова Н. В., Федорець М. Г., Піскунова К. С. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства: Тернопіль, 2013. 364 с.

34. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. № 291.

35. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

36. Подмешальська Ю. В., Феофанов Л. К., Осетрова Г. Ю. Облік та аудит адміністративних витрат. *Агросвіт*. 2018. № 23. с. 38-44.

37. НП(С)БО 16 «Витрати». Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

38. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 23.05.1995р.

39. Порядок подання фінансової звітності. Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2020р. №419.

40. Привалова І.І., Бурденко І.М. Облік та аналіз адміністративних витрат на прикладі Дочірнього підприємства «Завод обважнених бурильних та ведучих труб». *Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України: збірник матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. (м. Суми, 21 – 22 лист. 2019 р.)*. Суми, 2019. С. 125 – 129.

41. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 року. Зі змінами і доповненнями.

42. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: Картбланш, 2002. 628 с.

43. Сопко В. В., Завгородній В. П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підруч. Київ : КНЕУ, 2004. 412 с.

44. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2012. 647 с.

45. Сук П.І. Облік витрат, що підлягають розподілу. 2012. 14 с.

46. Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект : колективна монографія у 2 т. / за ред. П.Й. Атамас. Дніпропетровськ : Герда, 2013. Т. 1. 358 с.

47. Тарасюк Г. М., Шваб Л. У. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Каравела, 2003. 427 с.

48. Фаріон В. Я. Формування та облік адміністративних витрат

підприємств. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2011. № 29. Т. 8. С. 21-29.

49. Фурсова Д. М. Стан і шляхи удосконалення обліку адміністративних витрат: Харків, 2017.

50. Цал-Цалко Ю. С. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Навч. довідковий посіб. / Ю.С. Цал-Цалко та ін., Житомир: ПП «Рута». 2011.

51. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2002. 656 с.

52. Чацкіс Ю. Д., Наумчук О. А., Власова І. О. Організація бухгалтерського обліку : навч. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 564 с.

53. Чепець О. Г., Супрун М. С. Управління адміністративними витратами підприємства: *Ефективна економіка*. 2016. № 12. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5411>

54. Череп А. В. Проблеми обліку і аналізу адміністративних витрат. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2005. №9(52). С. 68-73.

55. Шийка О. Б. Вдосконалення обліку адміністративних витрат: теоретичний і практичний аспект: Львів. 46 с.

56. Ярмоленко В. П. Про склад і класифікацію виробничих витрат. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2010. №11. С.20-24.

57. Іщенко М.І. Особливості обліку виробничих запасів з урахуванням специфіки гірничо-збагачувального виробництва / М.І. Іщенко, О.В. Бутковська. *Держава та регіони*. 2019. №3(108). С. 257-261.

58. Шендригоренко М. Т. Адміністративні витрати в системі ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства. *Наукові записки. Серія: «Економіка»*. 2011. Випуск 18. – С. 447–452.

59. Концептуальна основа фінансової звітності. Документ окумент 929_009 від 01.09.2010 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text

60. Центральний ГЗК: офіційний сайт підприємства. URL:
<https://cgok.metinvestholding.com/ua>

61. Юрченко О.Д. Розподіл адміністративних витрат. *Дебет-Кредит*.
2010. №3.

ДОДАТОК А

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"	Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за ЄДРПОУ	00190977		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	1211036600		
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників	4 593	за КВЕД	07.10		
Адреса, телефон	Покровський р-н, м. КРИВИЙ РІГ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 50066		4105301		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	40 312	39 942
первісна вартість	1001	89 742	76 440
накопичена амортизація	1002	49 430	36 498
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 164 671	1 969 393
Основні засоби	1010	5 562 740	7 804 782
первісна вартість	1011	7 714 793	8 446 581
знос	1012	2 152 053	641 799
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	139	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	139
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	6 467	5 181
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	6 774 329	9 819 437
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	573 618	551 032
Виробничі запаси	1101	342 141	236 724
Незавершене виробництво	1102	18 770	39 439
Готова продукція	1103	212 707	274 869
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 359 614	5 418 438
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	213 509	133 061
з бюджетом	1135	418 288	660 380
у тому числі з податку на прибуток	1136	46 245	64 130
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	20 521	21 120
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	31 578	697 781
Поточні фінансові інвестиції	1160	103	103
Гроші та їх еквіваленти	1165	147 274	146 111
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	147 274	146 111

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	14 199	48 106
Усього за розділом II	1195	8 870 328	7 785 347
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	15 644 657	17 604 784

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіювий) капітал	1400	296 635	296 635
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	1 580 117	2 443 108
Додатковий капітал	1410	239 236	239 338
Емісійний дохід	1411	103 526	103 628
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	73 238	73 238
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 788 212	4 190 206
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(9)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	7 977 429	7 242 525
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	28 003	141 829
Пенсійні зобов'язання	1505	786 049	1 001 199
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	11 484	84 124
Довгострокові забезпечення	1520	24 529	28 593
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привоєвий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	850 065	1 255 745
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 652	17 736
товари, роботи, послуги	1615	704 740	1 348 510
розрахунками з бюджетом	1620	138 319	153 748
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	11 236	12 569
розрахунками з оплати праці	1630	42 563	45 799
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 685	8 371
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	5 821 727	7 419 816
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	78 917	92 940
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 324	7 025
Усього за розділом III	1695	6 817 163	9 106 514
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	15 644 657	17 604 784

Керівник

Шевчик Дмитро Володимирович

Головний бухгалтер

Карлаш Таміла Петрівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2020	01	01
	(найменування)		00190977		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12 083 280	11 338 790
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 957 950)	(6 802 916)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	4 125 330	4 535 874
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 130 658	1 137 328
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(145 955)	(124 788)
Витрати на збут	2150	(2 099 107)	(1 759 588)
Інші операційні витрати	2180	(2 084 262)	(1 323 975)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	926 664	2 464 851
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 159 880	636 031
Інші доходи	2240	83 116	27 750
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(479 918)	(486 249)

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 626 648	2 568 187
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(153 335)	(313 999)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 473 313	2 254 188
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1 844 948	(20)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(132 552)	(50 108)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1 712 396	(50 128)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	307 524	(9 023)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 404 872	(41 105)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 878 185	2 213 083

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 115 716	3 034 290
Витрати на оплату праці	2505	1 089 911	855 022
Відрахування на соціальні заходи	2510	230 789	180 824
Амортизація	2515	1 613 358	1 322 960
Інші операційні витрати	2520	6 044 657	4 823 640
Разом	2550	12 094 431	10 216 736

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1186540000	1186540000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1186540000	1186540000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1,24169	1,89980
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1,24169	1,89980
Дивіденди на одну просту акцію	2650	3,04516	1,13776

Керівник

Шевчик Дмитро Володимирович

ДОДАТОК Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"	Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за ЄДРПОУ	00190077		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд	за КВЕД	07.10		
Середня кількість працівників	1 4 490				
Адреса, телефон	Покровський р-н, м. КРИВИЙ РІГ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 50066		4105301		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	39 942	39 850
первісна вартість	1001	76 440	84 845
накопичена амортизація	1002	36 498	44 995
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 969 393	929 213
Основні засоби	1010	7 804 782	8 287 612
первісна вартість	1011	8 446 581	10 932 052
знос	1012	641 799	2 644 440
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	139	139
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5 181	4 725
Відстрочені податкові активи	1045	-	66 458
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервах фондів	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	9 819 437	9 327 997
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	551 032	405 381
Виробничі запаси	1101	236 724	187 371
Незавершене виробництво	1102	39 439	20 239
Готова продукція	1103	274 869	197 771
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Поточні фінансові активи	1115	-	-

Інші оборотні активи	1190	48 106	63 210
Усього за розділом II	1195	7 785 347	8 670 269
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	17 604 784	17 998 266

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	296 635	296 635
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	2 443 108	1 595 545
Додатковий капітал	1410	239 338	239 338
Емісійний дохід	1411	103 628	103 628
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	73 238	73 238
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 190 206	5 063 437
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Випучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	7 242 525	7 268 193
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	141 829	-
Пенсійні зобов'язання	1505	1 001 199	1 198 773
Довгострокові кредити банків	1510	-	321 043
Інші довгострокові зобов'язання	1515	84 124	448 013
Довгострокові забезпечення	1520	28 593	67 313
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 255 745	2 035 142
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	17 736	25 807
товари, роботи, послуги	1615	1 348 510	888 618
розрахунками з бюджетом	1620	153 748	415 266
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	200 927
розрахунками зі страхування	1625	12 569	12 621
розрахунками з оплати праці	1630	45 799	45 824
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	8 371	6 367
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	7 419 816	7 158 566
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	92 940	136 202
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 025	5 660
Усього за розділом III	1695	9 106 514	8 694 931
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	17 604 784	17 998 266

Київ

Головний бухгалтер

ЕП Шевчик
Дмитро
Володимирович

ЕП Карлаш
Таміла
Петрівна

Шевчик Дмитро Володимирович

Карлаш Таміла Петрівна

Підприємство **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЦЕНТРАЛЬНИЙ
ГРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
00190977		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12 438 797	12 083 280
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 348 892)	(7 957 950)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	4 089 905	4 125 330
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	816 694	1 130 658
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2122	-	-
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(146 569)	(145 955)
Витрати на збут	2150	(1 537 941)	(2 099 107)
Інші операційні витрати	2180	(316 045)	(2 084 262)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2182	-	-
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>			
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 906 044	926 664
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	7 627	1 159 880
Інші доходи	2240	2 934	83 116

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 908 090	1 626 648
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(307 024)	(153 335)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 601 066	1 473 313
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(18 107)	1 844 948
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(106 328)	(132 552)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(124 435)	1 712 396
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(22 351)	307 524
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(102 084)	1 404 872
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 498 982	2 878 185

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 961 969	3 115 716
Витрати на оплату праці	2505	1 166 251	1 089 911
Відрахування на соціальні заходи	2510	249 773	230 789
Амортизація	2515	2 097 514	1 613 358
Інші операційні витрати	2520	4 877 050	6 044 657
Разом	2550	11 352 557	12 094 431

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1186540000	1186540000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1186540000	1186540000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1,34936	1,24169
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1,34936	1,24169
Дивіденди на одну просту акцію	2650	1,24169	3,04516

Керівник

ЕП Шевчик
Дмитро

Шевчик Дмитро Володимирович

ДОДАТОК В

		Дата	КОДИ
		01.01.2023	
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	00190977
Територія	Дніпропетровська обл.	за КАТОТТГ	1211036600
Організаційно-пра вова форма	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
господарювання			
Вид економічної діяльності	Добування залізних руд	за КВЕД	07.10
Середня кількість працівників: 4053			
Адреса, телефон: 50066 місто Кривий Ріг, -, +380564105301			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.
Форма №1

		Код за ДКУД		1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	36 130	25 422	
первісна вартість	1001	76 486	77 434	
накопичена амортизація	1002	(40 356)	(52 012)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	900 846	647 427	
Основні засоби	1010	7 816 068	6 843 929	
первісна вартість	1011	12 185 794	12 323 045	
знос	1012	(4 369 726)	(5 479 116)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	139	109	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	4 788	3 643	
Відстрочені податкові активи	1045	77 465	0	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	

Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	8 835 436	7 520 530
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	769 153	690 938
Виробничі запаси	1101	245 586	343 939
Незавершене виробництво	1102	23 151	96 594
Готова продукція	1103	500 416	250 405
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 474 371	9 616 171
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	18 059	55 310
з бюджетом	1135	258 154	829 196
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	139 765
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	21 779	20 080
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	127 965	996 838
Поточні фінансові інвестиції	1160	103	103
Гроші та їх еквіваленти	1165	21 586	94 582
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	21 586	94 582
Витрати майбутніх періодів	1170	182 068	269 988
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	38 244	7 330
Усього за розділом II	1195	4 911 482	12 580 536
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	13 746 918	20 101 066

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	296 635	296 635
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	1 206 832	1 349 344
Додатковий капітал	1410	239 338	239 338
Емісійний дохід	1411	103 628	103 628
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	73 238	73 238
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7 983 406	10 465 825
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)

Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	9 799 449	12 424 380
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	10 280
Пенсійні зобов'язання	1505	1 137 392	626 913
Довгострокові кредити банків	1510	285 839	288 643
Інші довгострокові зобов'язання	1515	263 708	178 746
Довгострокові забезпечення	1520	95 539	29 229
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 782 478	1 133 811
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	13 392	116 157
товари, роботи, послуги	1615	1 560 981	2 287 320
розрахунками з бюджетом	1620	346 427	82 409
у тому числі з податку на прибуток	1621	112 036	0
розрахунками зі страхування	1625	13 398	8 662
розрахунками з оплати праці	1630	47 088	31 500
одержаними авансами	1635	6 203	1 243 763
розрахунками з учасниками	1640	14 088	17 286
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	158 802	142 241
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	4 612	2 613 537
Усього за розділом III	1695	2 164 991	6 542 875
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	13 746 918	20 101 066

Примітки: У балансі відображено сгруповані у певному порядку узагальнені відомості про активи та джерела їх утворення в єдиному грошовому вимірі на кінець звітного періоду та порівняльні данні на кінець попереднього звітного періоду. Деталізація і обґрунтованість окремих статей балансу розкривається в примітках до фінансової звітності.

Керівник

ШЕВЧИК ДМИТРО ВОЛОДИМИРОВИЧ

Головний бухгалтер

КАРЛАШ ТАМЛА ПЕТРІВНА

Продовження дод.В

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	КОДИ
			Дата
			00190977

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2022 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14 354 012	22 545 072
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9 726 718)	(9 233 036)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	4 627 294	13 312 036
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	1 443 309	67 563
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(162 309)	(158 782)
Витрати на збут	2150	(2 013 251)	(1 728 353)
Інші операційні витрати	2180	(884 946)	(676 878)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3 010 097	10 815 586
збиток	2195	(0)	(0)

Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	9 749	190 883
Інші доходи	2240	2 780	63 915
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(295 412)	(186 491)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(128 614)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 598 600	10 883 893
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-480 769	-1 963 915
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2 117 831	8 919 978
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-2 019	-1 465
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	620 433	167 742
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	618 414	166 277
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(-111 314)	(-29 930)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	507 100	136 347
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 624 931	9 056 325

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 782 778	4 004 082
Витрати на оплату праці	2505	1 020 186	1 245 417
Відрахування на соціальні заходи	2510	219 502	267 627
Амортизація	2515	1 755 686	2 000 977
Інші операційні витрати	2520	7 274 218	5 249 867
Разом	2550	15 052 370	12 767 970

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 186 540 000	1 186 540 000

ДОДАТОК Г.1
Наказ про облікову політику ПрАТ «ЦГЗК»
(витяг)
Опис обраної облікової політики

Амортизація основних засобів, крім гірничорудного активу на рекультивацію земель, нараховується за прямолінійним методом протягом передбачуваного строку корисного використання активів.

Гірничорудний актив на рекультивацію земель амортизується виробничим методом від об'єму видобутку сирової руди. Строки корисного використання аналізуються і, при необхідності, коригуються щорічно під час проведення інвентаризації або частіше.

Нематеріальні активи (крім спеціального дозволу на користування надрами) амортизуються прямолінійним методом протягом очікуваного періоду корисного використання, та оцінюються на предмет втрати корисності при наявності ознак такої втрати корисності. Спеціальний дозвіл на користування надрами амортизується виробничим методом від об'єму видобутку сирової руди на даному родовищу.

Запаси оцінюються за меншою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації.

При передачі запасів у виробництво, продажу та іншому вибутті їх оцінка здійснювалась для сировини, основних матеріалів, напівфабрикатів - по середньозваженій собівартості, допоміжні матеріали, палива, запасних частин, малоцінних швидкозношуваних предметів та покупних напівфабрикатів за методом по середньозваженій собівартості.

Для визнання доходу Товариство використовує п'ятиетапну модель згідно МСФЗ (IFRS) 15 "Дохід від договорів з клієнтами".

Дохід від договорів з клієнтами визнається Товариством, коли контроль за товарами або послугами передається клієнту в сумі, що відображає відшкодування, яке Товариство розраховує отримати в обмін на ці товари або послуги. Товариство дійшло висновку, що воно виступає як принципал за всіма такими договорами, оскільки воно зазвичай контролює товари або послуги, перш ніж передати їх клієнту.

Визнання та облік фінансових інструментів здійснюється Товариством відповідно до МСФЗ(IFRS) 9.

Фінансові активи класифікуються, при первісному визнанні, як фінансові активи за амортизованою вартістю; справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Класифікація фінансових активів при первісному визнанні залежить від характеристик грошових потоків фінансового активу та бізнес-моделі Товариства для управління ними. Бізнес-модель визначається на рівні, який найкраще відображає, яким чином здійснюється управління об'єднаними в групи фінансовими активами для досягнення певної мети бізнесу. Бізнес-модель визначає, чи будуть потоки грошових коштів результатом збору договором грошових потоків, або як для отримання передбачених договором грошових потоків, так і для продажу фінансових активів.

Фінансові зобов'язання, класифікуються відповідно як фінансові зобов'язання, переоцінюванні за справедливою вартістю через прибуток або збиток, кредити і позики, кредиторську заборгованість або похідні інструменти, визначені як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні. Компанія класифікує свої фінансові зобов'язання при їх первісному визнанні. Визнання фінансового зобов'язання у звіті про фінансовий стан припиняється, якщо зобов'язання погашене, анульоване або строк його дії минув.

ДОДАТОК Г.2

Витяг з робочого плану рахунків ПРАТ «ЦГЗК»

90311420	Собівартість реалізованих робіт і послуг 3Д тариф
90311430	Собіварт.посл.залізн.цех.перевез вантаж.неосн.діял
90311440	Собіварт.реаліз.роб.посл.неосновного виду діяльнос
90311500	Собіварт.реалізованих послуг по постачанню води
90311600	Собіварт.реалізованих послуг по мехобробки
90312000	Собівартість реалізованих робіт і послуг соц.сфер
90313000	Собівартість реалізованих послуг по збереж.ТМЦ
90314000	Собіварт. послуг по рем. обладн. та трансп.засобів
90320000	Собівартість послуг по вибуховим роботам
90321000	Собівартість послуг по вибуховим роботам стр 040
90400000	Страхові виплати
91000000	Загальновиробничі витрати
92000000	Адміністративні витрати
93000000	Витрати на збут
94100000	Витрати на дослідження і розробки
94200000	Собівартість реалізованої іноземної валюти
94300000	Собівартість реалізованих виробничих запасів
94301000	Собівартість реалізов.виробн.запасів.Металобрухт
94310000	Собівартість реалізованих ОЗ
94320000	Собівартість реалізованих МНМА
94330000	Собіварт. реалізов.НА, які утримуються для продажу
94400000	Сумнівні та безнадійні борги
94500000	Втрати від операційної курсової різниці
94600000	Втрати від знецінення запасів
94700000	Нестачі і втрати від псування цінностей
94800000	Визнані штрафи, пені, неустойки
94900000	Інші витрати операційної діяльності
94910000	Ін.вит.оп.діял.собівартість реаліз.тов.дог.комісії
94920000	Ін.вит.оп.діял.собів.реал.робіт послуг трансп.Е/Е
94930000	Ін.вит.оп.діял.собівартіс.реал.транспортних послуг
94940000	Ін.вит.оп.діял.собів.реал.послуг по надан.телеф.
94950000	Ін.вит.оп.діял.собівартість реал.робіт і послуг
94960000	Собіварт.реалізов.послуг по перед.в оренду майну
95100000	Відсотки за кредит
95200000	Інші фінансові витрати
95400000	Умов.відсотк.витрати при дик.фін.обов.-Векселя вид
95500000	Умов.відсотк.витрати при дисконт довгостр.зобов'яз
95600000	Умов.відсотк.витрати при дискон. зобов'яз.з ін.кре
95700000	Умов.відсотк.витрати при дискон. зобов'яз.з ін.деб
95800000	Витрати від дострокового погаш.фін.інструментів
96100000	Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства

ДОДАТОК Д.1

Покупець <u>ПрАТ «ЦГЗК»</u> Адреса <u>Кривий Ріг,</u> Банк <u>КБ «Приватбанк»</u> МФО <u>300260</u> ЄДРПОУ <u>15171812</u>		РАХУНОК-ФАКТУРА		
		№15 за березень 2022р. до платіжної вимоги № <u>10</u>		
Вантажовідправник ТОВ «Краплина»		Склад	№ операції	Шифр покупки
		Розпорядження про оплату чи відмова від акцепту		
Реквізити платника <u>ПрАТ «ЦГЗК»</u>		Вантажоотримувач Ст. призначення <u>м. Кривий Ріг</u>		
Договір-замовлення	Дата відвантаження	Спосіб відправки і № накладної		
Доповнення				
Найменування	Од.вим.	кількість	Ціна	Сума
Папір офсетний, 500 арк	Шт..	20	69	1380,00
Фотопапір, 100 арк	Шт.	10	49	490,00
Всього без ПДВ				1870,00
ПДВ 20%				374,00
Всього з ПДВ				2244,00

ДОДАТОК Д.2

ПрАТ «ЦГЗК» (підприємство, організація)	Форма №КО-1	ПрАТ «ЦГЗК» (підприємство, організація)		
Прибутковий ордер №19				КВИТАНЦІЯ До прибуткового касового ордеру №19
	Число	Місяць	Рік	Прийнято: від ТОВ «Світанок»
	25	вересня	2022	по претензії №161015
Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Шифр аналфтично го обліку	Сума, грн	Шифр цільового призначення	Привід: оплата виставленої претензії
374		5150		
Прийнято від ТОВ «Світанок» по претензії №161015				Сума: п'ять тисяч сто п'ятьдесят гривень
Привід оплата виставленої претензії				
П'ять тисяч сто п'ятдесят гривень				
Додаток рішення арбітражного суду				25.09.2022р.
Головний бухгалтер		Сергієнко О.В.		Головний бухгалтер: Сергієнко О.В.
Отримав касир		Тимченко Т.М.		Отримав касир: Тимченко Т.М.

ДОДАТОК Д.3

ПрАТ «ЦГЗК»

підприємство

ідентифікаційний код за ЄГРПЕУ 2580381

Типова форма №М-11

Затверджена наказом Міністра
України №193 від 21.06.1996р.

Код по ГКУД _____

Накладна-вимога № 7
на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів

Номер документа	Дата складання	Код		
		Вида операції	відправника	отримувача
68	20 червня 2022	1		

Привід заяваКому Департамент інформаційних технологій через кого Семко Л.А.

Кореспондуючий рахунок		Матер. Цінності		Од. Виміру		Кількість		Ціна, грн.	Сума, грн.	Інвентарний номер	Номер паспорту	Порядковий номер запису в картотеці
Рахунок, субрахунок	Код аналітичного обліку	Найменування, сорт, марка	Номенклатурний номер	код	найменування	відправлено	прийнято					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
206	20634	Фарба олійна	05203	кг		30	30	100,0	3000	-		28

Всього відпущено одне найменування, на суму триста грн.Відпуск дозволив Ільєнко В.П. Головний бухгалтер _____Здав (відпустив) Тищенко П.А. Прийняв Дорох Т.О.

ДОДАТОК Д.4

ПрАТ «ЦГЗК»
підприємство
ідентифікаційний код за ЄДРПЕУ 2580381

Типова форма №М-7
Затверджена наказом Міністата
України №193 від 21.06.1996р.
Код по ГКУД _____

Затверджую:
Керівник підприємства _____
„ 16” січня 2019р.

Акт №26
про прийом матеріалів

Номер документа	Дата складання
	6 січня 2022

Місце складання акту м. Кривий Ріг
Початок прийому 10 год. 25 хв. Кінець прийому 12 год. 10 хв.
Прийнято і оглянуто вантаж, що прибув по рахунку № 1880 „14” січня 2022 р.
Свідоцтво про якість (сертифікат) № 165 зі станції (пристані)
Миколаїв.
по супроводжувальному транспортному документу №195 у вагонах
№123160 „9” січня 2022 р.
відправник Лакофарбовий завод, м. Миколаїв, вул. Паркова, 5
отримувач ПрАТ «ЦГЗК».

Дата відправки продукції зі станції (пристані, порту) чи зі складу відправника
„13” травня 2022 р. Договір №36 від „15” жовтня 2022 р. на поставку продукції.
Дата і номер телефонограми чи телеграми про виклик відправника (заготівельника)
20.05.2019р.

В супроводжувальних транспортних документах значилося:

Знак, марка, пломба	Кількість	Вид упаковки	Найменування продукції, товару чи номера контейнерів	Маса вантажу		Особливі відмітки відправника по накладній
				Відправника	Дороги, пристані	
05203	15	Бочки	Фарба олійна	750	750	Немає
05204	20	Бочки	Фарба емалева	600	600	немає

Дата і час (год., хв.)

Прибуття на станцію (пристань, порт) призначення	Видача вантажу транспортним органом	Розкриття вагону та інших транспортних засобів	Доставка на склад отримувача
17 січня	18січня	18 січня	18 січня
16 год	9год.30хв.	9год.30хв.	12год.

Продовження додатку Д.4

Умови зберігання на складі отримувача _____

Стан тари та упаковки на момент огляду продукції _____

Кількість недостаючої продукції _____

визначено зваженням, підрахунком мвсць та ін.

Інші дані _____

Матер-ні цінності		Од. Виміру		По документам				Фактично виявлено				Порядковий номер запису по складській карточці	Брак і бій		нестачі		Надл.		№ паспорту
Найменування, сорт, марка	Номенклатурний номер	код	найменування	сорт	кількість	ціна	сума	сорт	кількість	ціна	сума		кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
фарба олійна	05203	кг							715	17	12155		-	-	35	595			
фарба емалева	05204	кг							550	15	8255		-	-	50	750			

Висновок комісії: Вартість нестачі фарби на суму 134грн.50коп. віднести за рахунок постачальника

Примітки. Перелік прикладених документів _____

З правилами прийому матеріальних цінностей по кількості, якості та комплектності всі члени комісії ознайомлені і попереджені про відповідальність за підписання акту, що містить невідповідні дані.

Товаровед _____ Перетяцько Н.В. №47 від 15 січня 2022р.

посада підпис номер і дата видачі документу про повноваження та назва організації, що видала документ

Нач.грузбюро _____ Василенко Н.І. №51 від 15 січня 2022р.

посада підпис номер і дата видачі документу про повноваження та назва організації, що видала документ

Експедитор _____ Слободян Н.Г. №9 від 15 січня 2022р.

посада підпис номер і дата видачі документу про повноваження та назва організації, що видала документ

Матеріальні цінності прийняті і оприходовані „16” січня 2022р.

Комерційний акт №16 від „16” січня 2019р. Зав. складом Сватко О.М.

ДОДАТОК Д.5

ПрАТ «ЦГЗК»

(підприємство, організація)

Типова форма № 03-6

Затверджена

наказом Міністату

України від 29.12.1995 р.

Код за УКУД

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУІнвентарна картка
обліку основних засобів

Принтер «Canon» C2109

повне найменування та призначення об'єкта

Китай

найменування заводу-виготвловача

Бухгалтерський запис (акт, накладна)		Первісна вартість всіх об'єктів
дата	номер	
16	17	18

модель, тип, марка

Цех, відділ, дільниця, лінія	Рахунок, субрахунок	Код аналітичного обліку	Первісна (балансова вартість)	Код			Норма амортизаційних відрахувань		Поправочний коefficient	Устаткування		Акт про введення в експлуатацію		Дата початку сплати за основні засоби (місяць, рік)
				рахунку і об'єкта аналітичного обліку (для віднесення амортизаційних відрахувань)	норма амортизаційних відрахувань на		на повну відбудову	на капітальний ремонт		вид	код	дата	номер	
					повне відновлення	капітальний ремонт								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Департамент інформаційних технологій	109	10933	6799		10		10					28.11.14	28	1.12.19
Номер			Сума зносу за даними первооцінки на ___р. або за документами придбання	Рік випуску (побудови)	Дорогоцінні метали			Вибуло (передано)		Причина вибуття (переміщення)				
інвентарний	заводський	паспорта			найменування	вид	каса	бухгалтерський запис (акт, накладна)						
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26				
463386	454578	K-298	0	2014										

Коротка індивідуальна характеристика об'єкта

Найменування конструктивних елементів та інших ознак, що характеризують об'єкт	Матеріали, розміри та інша відомість				
	основний об'єкт	Найменування найважливіших пристроїв обладнання та приладдя, що відносяться до основного об'єкту			
1	2	3	4	5	6
Багатофункціональний пристрій (принтер, ксерокс, факс, сканер)					

Картку заповнив _____

посада

підпис

і., по б., прізвище

“ “ 2022 р.